

- 1 OPENING
Agenda Commissie BOD 18 januari 2017
- 2 SPREEKRECHT
- 3 NOTULEN VAN DE COMMISSIEVERGADERING BOD / TOEZEGGINGENLIJST van 12 oktober 2016
Verslag BOD 12-10-2016
Toezeggingenlijst Cie BOD
- 4 MEDEDELINGEN
- 5 VV-BESLUITVORMINGSNOTA'S
- 5.a Stand van zaken projectbeheersing
Achterliggende documentatie kunt u vinden via Ibabs in de folder: Overzichten-VV Dropbox
Voorstel_5641.docx
VV notitie Projectbeheersing bij Rijnland
- 5.b Kaders en uitgangspunten voor MJP 2018-2021
Voorstel_5235.docx
- 5.c Toetreding Waterschap Hunze & Aa's tot Het Waterschapshuis
Voorstel_5409.docx
- 5.d Vastgoed: Verkoop voormalig afvalwaterzuiveringsterrein in Noordwijkerhout
Voorstel_5223.docx
- 5.e Vastgoedbeheersysteem
Voorstel_5351.docx
- 5.f Wijziging verslaglegging VV-commissies en VV
Voorstel_4924.docx
- 6 RONDVRAAG
- 7 SLUITING

Commissie Bestuur, Organisatie en Dienstverlening

Datum 18 januari 2017
Aanvang 19.00 uur
Eindtijd 22.00 uur
Locatie VV-zaal
Voorzitter E.C. de Meijer
Secretaris J. de Kieviet

Nr.	Tijd	Onderwerp	PFH
1	19.00	OPENING	
2	19.05	SPREEKRECHT	
3	19.05	NOTULEN VAN DE COMMISSIEVERGADERING BOD 12 oktober 2016 en TOEZEGGINGENLIJST Tekstuele opmerkingen kunt u voorafgaand aan de commissievergadering doorgeven via e-mail aan bestuurs-ondersteuning.	
4.	19.10	MEDEDELINGEN	
5.		VV-BESLUITVORMINGSNOTA'S	
5.a	19.15	Stand van zaken projectbeheersing	Meerdere
5.b	20.00	Kaders en uitgangspunten voor MJP 2018-2021	Pluckel
5.c	20.30	Toetreding Waterschap Hunze & Aa's tot Het Waterschapshuis	Pluckel
5.d	20.45	Vastgoed: Verkoop voormalig afvalwaterzuiveringsterrein in Noordwijkerhout	Doornbos
5.e	21.00	Vastgoedbeheersysteem	Doornbos
5.f	21.15	Wijziging verslaglegging VV-commissies en VV	Doornbos
6.	21.30	RONDVRAAG	
7.	22.00	SLUITING	

BESPREKINGSVERSLAG

Reg.nr.: 16.094727

Afdeling Bestuursondersteuning

Betreft: Commissie Bestuur, Organisatie en Dienstverlening		Datum bespreking: woensdag 12 oktober 2016 Plaats VV-zaal Opgesteld door: P.J. Emck
Aanwezigen: E.C. de Meijer (voorzitter) J.P. de Vries (A&B) J.J. Démoed (CDA) H. van Dijk (Water Natuurlijk) T.O. Fierens (PvdA) A. van Geest (Algemene Waterschapspartij) R.H. Kerst (ChristenUnie-SGP) J.J. Bakker (VVD, vervanger mw Van Steensel) E.J. de Vries (CDA, vervanger J.J. Démoed) R.F. Schols (50PLUS) J.W. Pluckel (hoogheemraad) G.J. Doornbos (dijkgraaf) J.C.H. Haan (hoogheemraad) M. Kastelein (hoogheemraad) J.J.J. Langeslag (hoogheemraad) M.E.F. Leewis (hoogheemraad) <i>Verder aanwezig:</i> S.G. van der Kooij (directeur) A.W.G. Bol (directeur) J. J. de Kieviet (secretaris commissie BOD) P.J. Waij (concerncontroller) M. van Berk (Programmamanager BOD) H. de Jong (concerncontrol) R. Pennings (concerncontrol) M. de Lange-Heldens (coördinator calamiteitszorg) F. van Rijn (financieel adviseur) H. Schutte (procesleider) T. van Tilburg (afdelingshoofd beleid) E. Riethoven (jurist) Afwezig: M. van Ruremonde (Natuurterreinen) J.C. Boomsma (PvdD) D.N. I. Kooij (A&B) C.H.C. van Steensel - van Hage (VVD) C.M. van de Wiel (secretaris-directeur)		Verslag zenden aan: VV
VERSLAG		ACTIE
1.	<u>Opening</u> De <u>voorzitter</u> opent om 9.30 uur de vergadering van de commissie BOD en heet de aanwezigen welkom. Hij memoreert dat dit de eerste keer is dat de vergadering via de	

VERSLAG		ACTIE
	audiowebcast is te volgen en vraagt de leden daarom pas het woord te nemen als hij hun naam heeft genoemd.	
2.	<u>Spreekrecht</u> De voorzitter deelt mee dat niemand zich hiervoor heeft aangemeld.	
3.	<u>Notulen van de commissievergadering BOD 18 mei 2016 en toezeggingenlijst</u> <i>Tekst:</i> De <u>voorzitter</u> merkt op dat "mevrouw Dierens" moet worden gewijzigd in "mevrouw Fierens" en dat een uitspraak abusievelijk is toegeschreven aan mevrouw Van der Meer in plaats van aan mevrouw Van de Wiel. Met deze aanpassingen worden de notulen vastgesteld. <i>Toezeggingenlijst</i> Mevrouw <u>Fierens</u> bedankt de dijkgraaf voor de bondige weergave van de stand van zaken inzake TTIP. De toezeggingenlijst wordt ongewijzigd vastgesteld.	
4.	<u>Mededelingen</u> De <u>voorzitter</u> deelt mee dat bericht van verhindering is ontvangen van de dames Boomsma en Van de Wiel en de heer Van Ruremonde. De heer <u>Doornbos</u> deelt mee dat in de komende ledenvergadering van de De Unie technische wijzigingen zullen worden vastgesteld in de belastingverordening 2017, onderdeel zuiveringsheffing. Dat vindt plaats ná de bespreking in deze commissie en vóór de komende VV. Omdat het puur technische wijzigingen zonder financiële gevolgen betreft, zullen die in het voorstel dat aan de VV wordt voorgelegd worden verwerkt, zodat deze op 1 januari 2017 van kracht zijn.	
5.	<u>VV besluitpunten</u> De <u>voorzitter</u> vraagt de leden om voorafgaand een aankondiging te doen als zij inhoudelijke vragen hebben over vertrouwelijke onderwerpen die op de agenda staan.	
a.	<u>Tweede Bestuursrapportage 2016</u> De heer <u>Pluckel</u> deelt mee dat D&H van mening zijn dat de organisatie op koers ligt, zowel wat betreft de investeringen als de financiële doelstellingen. D&H heeft de toezegging gedaan dat het begin volgend jaar een stuk zal aanreiken ten behoeve van de discussie over duurzaam financieel beleid en dat in die discussie ook aan de orde zal worden gesteld wat de bestemming dient te zijn van eventuele overschotten over 2016. Alle fracties spreken tijdens de behandeling hun waardering uit voor de toegankelijkheid en leesbaarheid van het stuk. De heer <u>Van Dijk</u> leest op pagina 29 dat de invoering van Harm een halfjaar wordt uitgesteld en dat dat voor Rijnland geen probleem zal zijn. Waarom niet? Op dezelfde pagina staat dat een krediet zal worden aangevraagd voor een risico-inventarisatie en evaluatie voor Veilig werken. Hij dacht dat er op dat vlak al het een en ander was gedaan.	

VERSLAG	ACTIE
Op pagina 36 staat dat het vermeldenswaardig is dat Rijnland aan de Wet Banenafpraak voldoet. Aan de wet voldoen is toch geen bijzondere prestatie? De heer <u>Bakker</u> vraagt een korte toelichting te verzorgen op de stand van zaken in de administratieve samenwerking die op 1 januari is gestart. De kwaliteit van de organisatie (pag. 29) wordt op aspecten enkele keren met een $\pm$ gewaardeerd, maar uit de tekst komt niet naar voren waar dat op is gebaseerd. Hij vraagt dit toe te lichten. Naar aanleiding van eerdere bespreking over risicobeoordelingen in relatie tot de kredietverlening en -bepaling is de toezegging gedaan dat een notitie of een brochure zou worden opgesteld. Wat is daarin de stand van zaken? De heer <u>De Vries</u> leest dat het voornemen bestaat om het omgaan met clusterbudgetten werkendeweg te leren. Die uitspraak treft wat hem betreft niet de goede toon. Hij vraagt de portefeuillehouder om hier nader op in te gaan. De prognose is dat het overschot ongeveer € 3,2 miljoen zal zijn. Hij leest dat die in de realisatiereserve zal worden ondergebracht, maar heeft de portefeuillehouder zojuist ook horen zeggen dat de bestemming tijdens het afsluiten van de jaarrekening wordt bepaald. Door het niet meer toerekenen van rentes ontstaat een voordeel van € 300.000 en er is afgezien van een afschrijving van € 900.000. Zijn die meevallers in dit overschot verwerkt? Zo ja, dan kan worden gesteld dat het overschot eigenlijk € 2,1 miljoen is. De heer <u>Kerst</u> vraagt om een samenvatting op te stellen van de opbrengsten van assetmanagement tot dusver. Op pagina 33 staat een tabel met heel veel plussen. Hij is lid van de commissie Vernieuwend besturen en daarin kwam naar voren dat de leden genuanceerd denken over de voortgang die de organisatie boekt. Toch staat er een plus genoteerd. Ziet het college drempels en heuvels in het van buiten naar binnen werken? Hij heeft de indruk dat de voortgang in Prosa tevredenstemmend is. Kan de portefeuillehouder dat bevestigen? Hij waardeert de internationale gegevensuitwisseling met Bangladesh. Mevrouw <u>Fierens</u> ziet dat de organisatie in control is en dat men zich houdt aan de in begroting gemaakte afspraken. Het overschot heeft een bestemming gekregen. Zij ziet dat in deze notitie, en ook in veel andere stukken, 'de motie' steeds beperkt wordt geïnterpreteerd: overschotten zouden uitsluitend moeten worden ingezet om de schuldenlast te verlagen. In de motie staat echter ook dat de VV uiteindelijk de bestemming bepaalt. Destijds is bijvoorbeeld het baggeren getemporiseerd en de VV zou kunnen beslissen om de inzet daarop te vergroten. Zij kan met deze specifieke beslissing leven, maar het betreft een principieel punt. Er is in beeld gebracht wat er onder erfgoed valt. Zij heeft ook gevraagd of het mogelijk is dat een klein percentage van de begroting of een klein vast bedrag wordt vastgelegd voor burgerinitiatieven, vrijwilligerswerk en subsidies. Er loopt nog een procedure over de belastingplichtigheid van de Stichting Beheer Gemeenschap (SBG). Wat is de stand van zaken en wat zijn de mogelijke financiële risico's? Zij is het eens met het principe dat op hoofdlijnen moet worden gestuurd, maar toch is	

VERSLAG	ACTIE
het hinderlijk dat specifieke gegevens over het beheer van projecten - dat projectbeheer is een leerpunt binnen de organisatie - niet eenvoudig terug zijn te vinden. Bij 16 projecten is het krediet fors overschreden. Een burap is mede bedoeld om mededeling te doen over grote afwijkingen, maar zowel over de methodiek van het clusteren als de stand van zaken in het verbetertraject in projectbeheersing treft zij geen toelichtingen aan. D&H heeft advies gevraagd bij De Unie over mogelijke energieprojecten. De beslissing hierover dient aan de VV te worden voorgelegd, als hoeder van de ambitie op het gebied van duurzaamheid. Er is recent een presentatie over Aquon verzorgd waaruit bleek dat de situatie niet zorgenloos is. Zij leest echter als eerste, stellige zin: "Schaalvergroting leidt tot verhoging van efficiency". Iedereen die enige ervaring in het openbaar bestuur heeft weet dat dit geen wetmatigheid is. Wat is de stand van zaken bij Aquon en waar is de verwachting op gebaseerd dat zich in 2016 geen overschrijdingen zullen voordoen? De heer <u>Van Geest</u> waardeert in het bijzonder dat de aansluiting op de eerste bestuursrapportage goed is verzorgd. De vastgestelde kasgeldlimiet van bijna € 45 miljoen is bereikt. De rente is laag en daarom vraagt hij of kort geld met lang geld zou kunnen kan worden gefinancierd. De VV heeft budgetrecht. Hij is van mening dat het college vrij ver gaat in het bepalen van de bestemming van het overschot en daarmee knaagt aan de grenzen van het budgetrecht. Binnen het huidige systeem is het prima dat het college voorstellen doet en van het aanbieden van alternatieven is zijn fractie altijd een groot voorstander. Hij leest dat wordt bespaard op de opleiding van het personeel. Hij vraagt om op te geven welk percentage van het totale budget aan opleidingskosten wordt besteed, om dat af te kunnen zetten tegen het bekende kengetal van ongeveer 3%. Hij betreurt dat niet langer is schaduwgedraaid met Harm. Hij heeft tot dusver afgezien van het indienen van declaraties omdat het risico op fouten en vergissingen te groot is. De heer <u>Schols</u> is tevreden over de prestaties van de organisatie. Hij suggereert om het overschot in te zetten om de verhoging van de tarieven in 2017 deels ongedaan te maken. De heer <u>Demoed</u> ziet dat de organisatie 'in control' is, wat een opening biedt om een extra onderwerp aan te snijden. Zijn fractie is voorstander van het verlagen van de schuldenlast. Dat is een serieus probleem waar echt iets aan moet worden gedaan. Een belangrijke vraag is op welk niveau de VV het best kan sturen. Bij een aantal projecten is het krediet overschreden - dat kan af en toe gebeuren - maar zijn vraag is of de VV op dat niveau moet sturen of eerder op realisatie van de taken van het schap. Als er een overschrijding op clusterniveau plaats zou vinden zou dat bij zijn fractie veel vragen oproepen. Deze sturingsvraag dient de VV zelf te beantwoorden. De heer <u>Pluckel</u> deelt mee dat de overschrijding van kredieten is veroorzaakt door tegenvallers bij 'oude' projecten. Na de overgang naar de nieuwe manier van werken zouden die niet meer in die mate voor moeten kunnen komen. De huidige methodes en de eisen zijn duidelijk en het streven is dat dit systeem eind 2017 volledig is ingevoerd. In de stukken wordt gesproken over clusters in de zin van 'groepen projecten', dus dat zijn nog geen kredietclusters. D&H zal een voorstel voorleggen over de regels die het	

VERSLAG	ACTIE
intern wil hanteren, binnen en tussen de clusters. Hij hoopt dat de bespreking van deze regels mee kan lopen met de discussie over duurzaam financieel beleid. De VV heeft budgetrecht. Tegelijk met de jaarrekening zal het college een voorstel presenteren en het zal daarbij melden welke opties er zijn om het overschot te besteden. Het college sluit daarbij primair aan op de aangenomen motie. De schuldenlast is een van de grootste risico's van het schap en moet worden teruggedrongen. Uiteraard is de VV geheel aan zet om te bepalen wat er met het overschot gebeurt. Rijnland doet niet meer dan wat wettelijk verplicht is in de banenafpraak. Wat hij elders wel hoort, is dat het niet eenvoudig is om de wet toe te passen en Rijnland slaagt daar in. De administratieve samenwerking verloopt goed. De invoering van Prosa heeft meer tijd en inzet van de organisatie gekost dan vooraf werd verwacht. De $\pm$-score bij de kwaliteit van de organisatie houdt verband met Prosa en Harm. Er is een verband tussen de vraag over risicobeoordelingen in relatie tot de kredietverlening en -bepaling en het duurzame financiële beleid kan worden besproken als dat voorstel voorligt. Hij bevestigt dat de genoemde bedragen, € 300.000 en € 900.000, zijn meegenomen in de vaststelling van het overschot. Vernieuwend besturen en het principe van buiten naar binnen zijn binnen de organisatie breed uitgezet. De voortgang gaat stap voor stap. De VV kan de omgang met de baggerreserve een rol laten spelen in de besluitvorming over de omgang met het overschot. In de nota van toelichting bij de vergaderstukken van 21 september jl. is een overzicht opgenomen van de uitgaven aan erfgoed. Het bduget is beperkt en er bestaat een verband tussen educatie en communicatie. In contact met bijvoorbeeld musea over exposities kan Rijnland besluiten die budgetten aan te spreken om een deel van de kosten te betalen. Het college heeft bericht ontvangen dat wellicht volgende maand al uitspraak wordt gedaan over de kwestie SBG. De risico's zijn opgenomen in de opgestelde lijst. Het college zal nadere informatie verstrekken over de reorganisatie naar Aquon 2.0. Dat proces verloopt goed. Aquon gaat terug naar twee vestigingen en door de verbeterde arbeidsmarkt kunnen medewerkers van de andere vestigingen eenvoudiger een andere baan vinden. De doelen die zijn gesteld in het terugnemen van medewerkers door waterschappen worden deels gehaald. Vorig jaar heeft een opschoning van de kredietportefeuille plaatsgevonden en hij verwacht daarom dat er op dat vlak nu weinig te winnen valt. Hij vraagt de heer Waij daar nader op in te gaan. Het overschot benutten voor aanpassen van het belastingtarief is een optie, maar zou wel inhouden dat er van de staande afspraken wordt afgeweken. De heer <u>Van der Kooij</u> wil het beeld wegnemen dat aan Prosa nog veel zou mankeren. Prosa werkt vanaf de eerste dag. Tot voor kort werkte de module om kapitaallasten te berekenen nog niet goed, maar dat probleem is verholpen. Rijnland beschikt over middelen om voldoende aandacht aan Veilig werken te besteden. De belangrijkste Atex-maatregelen zijn getroffen. Er ontstaat echter steeds meer inzicht in wat er aanvullend kan worden gedaan. Die activiteiten passen niet in de begroting en daar is aanvullend krediet voor aangevraagd. Hij stelt voor dat de organisatie een stuk voorbereidt over de opbrengsten van	Toezegging

VERSLAG	ACTIE
assetmanagement. Veel beslissingen die de directeuren nemen zijn gebaseerd op uitgebreide businesscases. Alle voorstellen op het vlak van prioritering en programmering lopen inmiddels via assetmanagement. Het management is ten behoeve van het college en daarna de VV doende met het opstellen van een voorstel voor clusterkredieten over duurzaam financieel beleid en de outcome. Het kengetal voor opleidingskosten is 2% van het totale budget. Rijnland besteedt in werkelijkheid ongeveer 3%. Het is mogelijk om een overzicht op te stellen. Alle opleidingen lopen via de eigen academie, waardoor het mogelijk is om snel op koerswijzigingen in te spelen en goed inzicht in de behoefte is ontstaan. In dat proces bleek dat het budget ruim bemeten was. Harm bevat drie opties. Rijnland maakt gebruik van de plusmodule en die is toereikend. De topmodule is nog niet volledig operationeel maar niet noodzakelijk. De heer <u>Doornbos</u> deelt mee dat de samenwerking met Schieland goed verloopt. Het vertrouwen moest worden opgebouwd en Schieland maakte zich aanvankelijk wat zorgen over het verschil in omvang tussen de organisaties. Zijn collega-bestuurder heeft recent uitgesproken met Rijnland verder te willen gaan, ook als de uitspraak van de belastingdienst negatief uit zou vallen. De heer <u>Waij</u> deelt mee dat er binnen de organisatie veel aandacht is voor het benutten van rentemogelijkheden. De Wet financiering decentrale overheden verbiedt wat de heer Van Geest voorstelt. Mevrouw <u>Leewis</u> bevestigt dat de ambitie op het gebied van duurzaamheid door de VV wordt bepaald. Zij neemt de uitdaging onmiddellijk aan om daar met college en organisatie over te spreken. In WBP5 zijn afspraken over en een budget voor duurzaamheid vastgelegd. Een belangrijk besprekspunt voor de komende periode is wanneer en hoe Rijnland klimaatneutraal wordt. Er is een adviesgroep op het gebied van energiebeleid opgericht die een sterke relatie heeft met het onderwerp duurzaamheid. President Obama heeft gezegd dat dit de eerste generatie is die de gevolgen van klimaatverandering gaat ervaren en de laatste die er wat aan kan doen. De dijkgraaf heeft in een interview in het Leidsch Dagblad gemeld dat de klimaatscenario's pas in 2050 werden verwacht maar zich nu al blijken voor te doen. Die urgentie draagt Rijnland uit en krijgt zij uit de samenleving terug. De vibe is er. <i>Tweede termijn:</i> Mevrouw <u>Fierens</u> wijst erop dat de vibe en de ambitie er weliswaar zijn, maar dat Rijnland nog niet hoog op de ladder staat. Zij vraagt de portefeuillehouder om de prachtige initiatieven uit Leiden uit te rollen naar andere steden en in de hal van het pand een ladder op te hangen waarmee wordt gevisualiseerd dat Rijnland iedere maand een sport omhoogklimt. Er zijn 42 kredieten vastgesteld en daarvan zijn 20 kredieten binnen de begroting gerealiseerd en is bij 16 kredieten het budget overschreden. Wat haar betreft spreekt het dan vanzelf dat de VV als toezichthouder dit proces kritisch moet blijven volgen, ondanks het respect voor de maatregelen die er genomen zijn. De heer <u>Kerst</u> heeft een opmerking gemaakt over het verschil tussen zijn waarneming in	

VERSLAG	ACTIE
de prestatie op het gebied van bestuurlijke vernieuwing en het van buiten naar binnen werken en de weergegeven scores. Wie is de 'eigenaar' van deze scores? Hoe komen die tot stand? Onder de kop Van buiten naar binnen (pag. 29) staat een bullet "implementatie risicomanagement". Hoe komt dat daar terecht? Hij heeft eerder opgemerkt dat hij geïnteresseerd is in een integraal risicoprofiel van Rijnland. De heer <u>Kastelein</u> zegt dat alle aanwezigen de eigenaars zijn van de plussen en de minnen. De laatste keer dat de werkgroep Vernieuwend besturen bijeen kwam was de stemming positief over de voortgang omdat er voor het eerst een planningsagenda lag en het communicatiebeleid daarop is aangepast. Dat schept voor de VV mogelijkheden om te prioriteren. Hij laat het aan de VV over om te bepalen of dat met een plus of een plusmin moet worden gewaardeerd. Hij wil nog hebben gezegd dat een arbeidsplaats scheppen voor medewerkers met een beperking sinds de Tweede Wereldoorlog een uitdaging is. Rijnland slaagt daarin. De heer <u>Van der Kooij</u> deelt mee dat de opmerking over "implementatie risicomanagement" op pagina 29 verband houdt met communicatie bij calamiteiten. Dat wordt niet vermeld en hij zal dat aanpassen. De heer <u>Van Geest</u> heeft een opmerking over het vertrouwelijke investeringsoverzicht. De dijkgraaf heeft de VV enkele keren geïnformeerd over PFOS. De strekking daarvan was dat de normen nog niet zijn vastgelegd en dat daarom nog niet kan worden bepaald welke actie noodzakelijk is en wat daarvan de financiële consequenties zijn. De laatste keer meldde de dijkgraaf dat PFOS ook op andere locaties in de Haarlemmermeer is aangetroffen. Sprekers fractie maakt zich toenemend zorgen en heeft onderzocht welke normen er zijn. Er blijkt een Europese environmental quality standard te bestaan met als norm voor PFOS 0,65 nanogram voor zoet water en 0,13 nanogram voor zeewater. Het RIVM heeft de norm gesteld op 0,23 nanogram. Zo langzamerhand worden er dus normen ontwikkeld en er lijken stevige investeringen noodzakelijk om een verantwoorde situatie te creëren. Hij mag geen reserveringen noemen omdat die vertrouwelijk zijn, maar hij schat dat die onvoldoende zijn. Hij vraagt het college om de normen die hij noemde te plaatsen naast de waarden die worden aangetroffen. Op grond daarvan zal een actieplan moeten worden ontwikkeld. De heer <u>Doornbos</u> wijst erop dat de genoemde normen betrekking hebben op een oplossing in water. Rijnland is verantwoordelijk voor en maakt beleid voor het handhaven van die normen. Op Schiphol zit de stof in de bodem, en daarvoor zijn er nog geen normen. Er is vastgesteld dat op één andere locatie, vanuit een situatie in het verleden, PFOS uit de bodem vrijkomt en de waterkwaliteit van onder andere de ringvaart beïnvloedt. Dat heeft ertoe geleid dat Rijnland en andere overheden de eigenaar van de grond hebben laten weten dat dat onacceptabel is en dat er maatregelen moesten worden getroffen om het lekken te stoppen. Er is gehandhaafd. PFOS is zeker een stof die de aandacht van het schap verdient en die in het werkgebied misschien meer voorkomt. Het lijkt hem goed om af te spreken dat de komende tijd breder wordt gezien wat er met die stof aan de hand is. De heer <u>Van Geest</u> wijst erop dat PFOS in de grond ertoe zal leiden dat de stof in het	

VERSLAG	ACTIE
water terechtkomt. Het een leidt tot het ander. De zorg van zijn fractie is dat bekend is dat, naast een bekende en goed onder controle zijnde grote vervuiling, deze stof op andere locaties in de Haarlemmermeer aanwezig is. Hij zou willen weten waar en vraagt het college om die vervuilingen naast de normen van het RIVM te leggen. Hij weet dat strengere Europese regelgeving in ontwikkeling is en dat er zelfs een datum bekend is waarop de sanering moet zijn uitgevoerd. De heer <u>Doornbos</u> deelt de zorgen. Er zal de komende tijd op een rijtje moeten worden gezet waar de stof voorkomt, welke risico's dat met zich meebrengt en wat Rijnland daaraan kan doen. De <u>voorzitter</u> heeft als toezeggingen genoteerd dat begin volgend jaar een nota komt over duurzaam financieel beleid en dat er een notitie over werken met clusterkredieten wordt uitgebracht en dat het college nader terugkomt op de PFOS-situatie.	Toeze gging Toeze gging Toeze gging
b. <u>Nota vaste activabeleid 2017</u> De heer Pluckel herinnert eraan dat het college in februari 2017 op dit beleid terugkomt in relatie tot de opgave om de schuldenlast te beperken. Het stuk dat voorligt, is om wettelijke redenen geactualiseerd. De heer <u>Bakker</u> vraagt of de afspraken over afschrijvingstermijnen vastliggen. Als dat niet het geval is en tot wijziging wordt besloten, welk effect heeft dat dan op de balans? Hij vraagt waarom voor de afschrijving op grond die bestemd is voor de verbreding van watergangen een termijn van 25 jaar wordt gehanteerd. Het ligt meer voor de hand om de grond à fonds perdu te noteren, want op het moment van realisatie verdwijnt die. Hij vraagt kort toe te lichten wat het voor de financiële positie van Rijnland betekent dat interne P-kosten voor bestedingen met een meerjarig effect worden geactiveerd. De heer <u>De Vries</u> sluit zich aan bij de vraag over de P-kosten. Hij leest dat een gesprek met de accountant heeft plaatsgevonden over de inzet van de exploitatieresultaten uit de tweede burap 2016 en de eventueel positieve exploitatie van de jaarrekening 2016, zonder verdere toelichting. Waarom is er met de accountant gesproken en wat is er daarbij aan de orde gekomen? Mevrouw <u>Fierens</u> ziet dat 'de motie' uit september 2015 ook hier uitsluitend wordt opgevat als instructie dat meevallers moeten worden ingezet voor de schuldenlast. Er heeft overleg plaatsgevonden met de accountant en de zaken zijn al geregeld voordat de VV zich erover kan uitspreken. Deze krappe uitleg is onjuist en op grond van die uitleg worden grote stappen gezet. Als er menings- of interpretatieverschillen over die motie bestaan, moet dat aan de orde komen. De heer <u>Pluckel</u> beklemtoont dat het budgetrecht niet ter discussie staat. De motie is bij meerderheid aangenomen en het college anticipeert op grond van deze richtinggevende uitspraak, maar dat betekent niet dat de beslissing al is gevallen. De VV beslist over de bestemming als de resultaten over 2016 voorliggen. Als van teksten een andere suggestie zou uitgaan dan is dat niet correct. De heer <u>Waij</u> licht toe dat in het gesprek met accountant is gesproken over de vormgeving van de verdere vormgeving van de interim-controle en over diens zorgen	

VERSLAG	ACTIE
over en de mogelijkheden van duurzaam financieel beleid bij Rijnland. Begin volgend jaar spreekt de VV over de bestemming van het overschot. De heer <u>De Vries</u> vraagt of in het kader van duurzaam financieel beleid ook is gekeken naar de rechtmatigheid van bestedingen in clusterkredieten. Op die aspecten kan de VV sturen en zij heeft daarbij een accountant op de achtergrond nodig om de rechtmatigheid te beoordelen. De heer <u>Waij</u> meldt dat dit onderwerp in deze bespreking niet aan de orde is gekomen, maar wat de heer De Vries beschrijft behoort tot de core business van een accountant. Er is afgesproken dat, als er een memo komt, die ter toetsing op de afgesproken normen aan de accountant wordt voorgelegd. De heer <u>Pluckel</u> deelt mee dat afschrijvingstermijnen op grond van opgedane ervaring zijn vastgesteld en op grond van nieuwe ervaringen kunnen worden aangepast. Er kan gemotiveerd van een richtlijn worden afgeweken. De heer <u>Van Rijn</u> deelt mee dat de afschrijvingstermijn van kantoorpanden is teruggebracht van 15 naar 10 jaar. In overleg met de assetmanagers is vastgesteld dat er geen noodzaak is om andere termijnen aan te passen. Op pagina 6 staat vermeld dat op grond in principe wordt afgeschreven. Als grond opgaat in infrastructuur wordt de waardevermindering meegenomen in de afschrijving. In bijlage 1 staat dat watergangen in 25 jaar worden afgeschreven. De heer <u>Van der Kooij</u> deelt mee dat steeds meer data van assets in het assetmanagement worden geregistreerd. Die gegevens kunnen op den duur worden benut om afschrijvingstermijnen nauwkeuriger te bepalen. De heer <u>Bakker</u> ziet de essentie van zijn opmerking niet beantwoord: het ligt meer voor de hand om een investering à fonds perdu te noteren als die op het moment van realisatie wordt vernietigd. De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert het onderwerp als hamerpunt voor de VV te agenderen.	
c. <u>Nota reserves en voorzieningen 2017</u> Mevrouw <u>Fierens</u> las in de stukken de opmerking 'mocht de stand van de algemene reserve onder de norm van 5% komen'. Zij vraagt toe te lichten in welke omstandigheden die situatie zich voor zou kunnen doen. De heer <u>Pluckel</u> verwijst naar het overzicht van het verloop van de reserves en de voorzieningen op pagina 30 van de begroting. Daaruit blijkt dat de hoogte van de algemene reserve ruim boven de ondergrens van 5% blijft. Eerder heeft de VV uitgesproken dat het aanhouden van een grens van 10% niet noodzakelijk is, gezien de risico's die Rijnland normaal gesproken aangaat. Daarbij is aangetekend dat in het uiterste geval de tarieven kunnen worden verhoogd. De heer <u>Bakker</u> herinnert eraan dat 5%-norm in 2012 is vastgesteld. Hij leest bijna dagelijks in de krant dat banken en verzekeraars redenen zien om hun norm ter discussie	

VERSLAG	ACTIE
te stellen. Geldt dat ook voor Rijnland? Hij mist een uitspraak van de accountant over het beleid met betrekking tot reserves en voorzieningen. Accountants hebben vaak bezwaar tegen lang uitstaande voorzieningen en Rijnland heeft er een voor PFOS. De heer <u>Pluckel</u> deelt mee dat de accountant inziet dat de voorziening voor PFOS niet kan worden geschrapt. Er zijn geen redenen om de 5%-norm ter discussie te stellen. De heer <u>Waij</u> bevestigt dat de accountant zich kritisch opstelt bij langdurig uitstaande voorzieningen. Er is met hem overlegd over deze nota en hij kon zich daarin vinden. De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert het onderwerp als hamerpunt voor de VV te agenderen.	
d. <u>Programmabegroting 2017</u> De meeste fracties spreken tijdens de behandeling hun waardering uit voor de toegankelijkheid en leesbaarheid van het stuk. De heer <u>Demoed</u> wil het zwaartepunt van de bespreking van dit onderwerp in de VV leggen. Het beeld van zijn fractie is dat er veel werk wordt gedaan en in voorbereiding is en dat de organisatie goed op orde is. Dat riep bij zijn fractie de vraag op waar aanvullend het accent op zou moeten liggen en die is van mening dat aandacht voor 'de slag naar buiten' de aangewezen keus is. Ondernemers en burgers hebben het schap veel te bieden, horen steeds meer over het waterschap en de inzet zou moeten zijn om steeds meer projecten samen met hen te ontwikkelen. In andere commissies zal zijn fractie voorbeelden op vakgebieden en thema's benoemen. In de bespreking van de begroting zal zijn fractie dezelfde opmerkingen als onder agendapunt 5a. inbrengen over de noodzaak van het verlagen van de schuldenpositie. De heer <u>Van Geest</u> beperkt zich tot bespreking van hoofdstuk 7.2, over de (omgang met de) strategische risico's. In dit stuk wordt als percentage van de tariefsverhoging voor de komende vier jaar de serie 5-5-2-2 genoemd terwijl de VV wat anders heeft vastgelegd, namelijk 5-5-1,8-1,8. Het college kan besluiten die uitspraak niet te honoreren, maar dan zal daarover het debat moeten worden gevoerd. Mevrouw <u>Fierens</u> deelt mee dat haar fractie het met het CDA eens is dat de organisatie hard aan het werk en goed op orde is en dat 'de stap naar buiten maken' de beste keus is in aanvullende actie. Ook in dit document wordt 'de motie' niet goed geciteerd. Zij kondigt aan dat haar fractie aandacht zal vragen voor relatiebeheer, gebiedsbeheer en de gebiedsportefeuilles van de hoogheemraden: daar moet de integratie plaatsvinden en daar landt gedeeltelijk het van buiten naar binnen werken. De heer <u>Kerst</u> vraagt hoe aan burgers valt uit te leggen dat het schap de tarieven met 5% verhoogt. Er is nauwelijks inflatie, de salarissen stijgen niet en het schap houdt dit jaar geld over. Is het mogelijk om te kiezen voor een verhoging met 2% en wat zijn daarvan dan de consequenties? De beschrijving van risico's en risicobeheersing is wat summier en in de programma's worden de operationele risico's niet samengevat. Hij is geïnteresseerd in een integraal	

VERSLAG	ACTIE
risicoprofiel van Rijnland. In de paragraaf op pagina 32 over strategische risico's wordt gesproken over de kunst van samenwerking. De manier waarop Rijnland dat tot dusver invult is in zijn opvatting beperkt. Hoe kan dit worden versneld en hoe kan daarvoor steun bij centrale overheden en de Unie worden verkregen? Op pagina 38 komen de verbonden partijen aan de orde. Rijnland is standaard vertegenwoordigd in zowel AB als DB en dat is nogal belastend. Is dit de beste aanpak? Er is een motie aangenomen over het salaris van de directeur van de Nederlandse Waterschapsbank. Wat is daarmee gedaan? Onder punt 5 van Rijnland in cijfers staat vermeld dat de personeelslasten flink stijgen, van € 45,8 miljoen naar meer dan € 52 miljoen. Wat is daarvan de achtergrond? De heer <u>De Vries</u> merkt op dat in de begroting de lijn van besluitvorming in de VV naar uitvoering goed is te volgen. Onder 1.2 staan activiteiten opgesomd die in 2017 moeten worden opgepakt om de ambitie van WBP5 en het coalitieakkoord uit te voeren. Hij mist daarin de bullet communicatie, die in het collegeprogramma als cruciaal is benoemd. Hij stelt voor dat punt toe te voegen, onder meer om de VV een handvat te bieden om met het college over de invulling van gedachten te wisselen of om zelf initiatief te nemen. Er valt zeker wat uit te leggen, want een deel van het tarief dat de ingelanden moeten opbrengen is gebaseerd op de WOZ en de waarde van woningen stijgt op dit moment sterk. De heer <u>Bakker</u> sluit zich aan bij de eerste opmerking van de vorige spreker. Zijn fractie ziet geen aanleiding om van gemaakte afspraken af te wijken en dat geldt ook voor de afspraak om overschotten te benutten om de schuldenpositie te verkleinen. Zijn fractie steunt het voorstel om communicatie als apart onderwerp te benoemen en uit te werken. Een aantal zaken moet op zijn minst beter worden uitgelegd en ook het van buiten naar binnen werken verdient meer aandacht. Hoe denkt het DB hierover? In de samenvatting staat dat Rijnland € 132 miljoen in de regio investeert. Een investering kan echter worden opgevat als een keuze en die lezing is op een flink deel van de uitgaven niet van toepassing. Veel uitgaven die Rijnland doet zijn noodzakelijk om droge voeten te houden en dat is weer een belangrijke reden om tot tariefsverhoging te besluiten. Die boodschap dient in de communicatie beter te worden uitgedragen. De heer <u>Van Dijk</u> ziet dat veel wordt ondernomen. Het is goed om te zien dat het ziekteverzuim onder het gemiddelde ligt. Hij onderschrijft dat het punt communicatie op de lijst moet worden opgenomen. Zijn fractie is van mening dat de toekomst van het waterzuiveringsbeheer enigszins onderbelicht is. De portefeuillehouder heeft eerder gezegd dat na deze coalitieperiode de lastenstijging zal worden gebaseerd op de inflatiecijfers van de Europese Centrale Bank. Hij is van mening dat dit uitgangspunt moet worden gemeld op pagina 3 van de begroting, omdat het er nu op lijkt dat de 2% verhoging vaststaat. Het ligt in het voornemen om de mogelijkheden van digitale dienstverlening te vergroten. Zijn deze voornemens in lijn met het huidige omgevingsloket en de toekomstige Omgevingswet? Kan het beschikbaar stellen van open data door worden gezet, ook als het Waterhuis vertraging oploopt? Sluiten de voornemens op het gebied van interne en externe kennisnetwerken aan op	

VERSLAG	ACTIE
initiatieven in het voortgezet hoger onderwijs? De heer <u>Pluckel</u> begrijpt dat de VV het onderwerp communicatie graag ziet toegevoegd en daarbij het van buiten naar binnen werken als belangrijk element ziet. De ouderwetse opvatting van communicatie is vooral uitzenden: laat de burger zien wat er wordt gedaan met zijn belastinggeld. Tegenwoordig gaat het ook om ontvangen: overleg in de preplanfase met belanghebbenden, die als ervaringsdeskundigen ideeën hebben over een maatwerkinrichting van hun gebied. Bij bijvoorbeeld het Kustwerk Katwijk heeft die aanpak goed gewerkt. Hij staat positief tegenover het voorstel om een bullet communicatie toe te voegen en neemt dat mee naar het college. De heer <u>Doornbos</u> deelt mee dat in de eerstvolgende VV het conceptplan Communicatie zal worden voorgelegd. De opiniërende ronde verliep in zijn ogen zo positief dat hij de stap heeft overgeslagen om dat plan aan de commissie voor te leggen, ook om te bereiken dat dit onderwerp tegelijk met de strategische agenda in de VV kan worden behandeld. De heer <u>Pluckel</u> deelt mee dat Rijnland vijf voorstellen inzendt voor de jaarlijkse waterinnovatieprijs, waaronder De ziel van Leiden, over samenwerking met een bewonersinitiatief. Dat is een praktijkvoorbeeld van het nieuwe communiceren. Voor zover hij weet is de afgesproken serie 4,8-4,8-2-2. Hij zal dat nagaan. Er kan altijd worden besproken of een iets ander getal haalbaar is en de VV bepaalt uiteindelijk wat er gebeurt. Het college is doende de gebiedsportefeuilles met inhoud te vullen. Er zal waarschijnlijk per gebiedsaccount een bijeenkomst met partners worden georganiseerd. In het communicatieplan wordt een en ander nader uitgewerkt. Zijn ervaring is dat de uitleg dat Rijnland achterstanden heeft in het beheer van onder meer de dijken en dat het noodzakelijk is awzi's te vernieuwen voldoende is om de noodzaak van de tijdelijke extra tariefsverhoging te verduidelijken. De heer <u>Kerst</u> stelt dat dat slechts een deel van de waarheid is. De coalitie heeft 5-5-2-2 afgesproken en dat is leidend, niet het feit dat dit of volgend jaar een inhaalslag moet worden gemaakt. De burger zal dat niet begrijpen. De heer <u>Pluckel</u> merkt op dat het coalitieakkoord is gebaseerd op de wetenschap dat er een inhaalslag moest worden gemaakt. De verhoging met 5% is tijdelijk, gedurende twee jaar; daarna wordt teruggevallen op het inflatieniveau. De heer <u>Kerst</u> zou het op prijs stellen als inzage wordt geboden in de consequenties van het vaststellen van een lager percentage. De heer <u>Pluckel</u> zal dit meenemen als bekend is wat het jaarresultaat over 2016 is. Er kan worden berekend of de reserves kunnen worden ingezet om van de vastgestelde percentages af te wijken in combinatie met het doel van het verminderen van de schuldenlast. Accenten kunnen altijd anders worden gelegd, als de VV daarom verzoekt: hij is niet voornemens om zonder meer af te wijken van het coalitieakkoord. De heer <u>Van Geest</u> vraagt om de veranderingen, bijvoorbeeld in de inflatie, die na het vaststellen van het coalitieakkoord zijn opgetreden te verwerken. Het is mogelijk een	

VERSLAG	ACTIE
lagere belasting vast te stellen als met al die factoren rekening wordt gehouden. De heer <u>Pluckel</u> kan op dit moment geen toezegging doen. Discussie is altijd mogelijk en het college kijkt altijd naar de cijfers, bijvoorbeeld van het CPB. De heer <u>Kerst</u> zou graag over deze informatie beschikken voordat de programmabegroting wordt goedgekeurd. De heer <u>Waij</u> licht toe dat de VV in januari dit jaar de kaders en uitgangspunten heeft vastgesteld en later in het jaar het daarop gebaseerde meerjarenprogramma. De begroting is weer opgebouwd op basis van dat meerjarenprogramma. Dat is een consequente lijn. Daarnaast is het politiek-inhoudelijk 'bijzonder' en praktisch onmogelijk om op dit moment allerlei alternatieve scenario's door te rekenen. De heer <u>Bakker</u> heeft al gemeld dat zijn fractie van mening is dat deze begroting een goede vertaling bevat van eerder gemaakte afspraken. Zijn fractie heeft geen behoefte om die ter discussie te stellen of alternatieven te laten doorrekenen. De heer <u>Pluckel</u> heeft niet de indruk willen wekken dat de bereidheid zou bestaan om op korte termijn allerlei alternatieven door te rekenen. De begroting is gebaseerd op een consequente lijn. Over 2018 en later heeft het college gezegd dat zaken bespreekbaar zijn. Hij deelt mee dat de samenwerking tussen waterschappen volop wordt ingevuld. Een nieuw punt is dat duidelijk wordt dat beter moet worden geanticipeerd op communicatie over hoosbuien die plaatselijk overlast veroorzaken. Gemeenten en burgers zelf hebben daarin ook verantwoordelijkheden. Alleen als er goed wordt samengewerkt kan er adequaat worden gereageerd. De praktijkervaringen met het bereiken van doelen met verbonden partijen zijn wisselend. Over het salaris van de directeur van de NWB is een compromis bereikt, dat volgens hem inhoudt dat 60% ervan is gebaseerd op ambtelijke en 40% op markttregels. Hij neemt het punt over de stijging van de WOZ mee om daaraan aandacht in de communicatie te besteden. Hij zal nagaan of het woord investeren verkeerde beelden op kan roepen en of dat moet leiden tot een andere woordkeus. De toekomst van de waterzuiveringen wordt vanmiddag in een andere commissie besproken. De heer <u>Kastelein</u> deelt mee dat de inhuurkosten binnen projecten tegenwoordig eerst via de personeelslasten lopen. Het bedrag, € 5 miljoen, is zowel aan de linker- als de rechterkant van de balans terug te vinden (zie bijlage 5). Door die interne verrekening lijkt het erop dat de personeelsuitgaven te stijgen. Een ander deel van de verklaring is te vinden in de samenhang tussen bezuiniging, salarisstijging en cao-looncompensatie - zie de toelichting op de pagina's 48 en 49 van bijlage 5. Mevrouw <u>Van Berk</u> deelt mee dat er zorg voor wordt gedragen dat ontwikkelingen aansluiten op het komende Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Dit jaar nog verschijnt een memo ter kennisname over het implementatietraject dat zal worden gevolgd om de organisatie voor te bereiden op de Omgevingswet.	

VERSLAG	ACTIE
De heer <u>Kerst</u> begrijpt dat het college niet bereid is dan wel niet mogelijkheid heeft om alternatieve scenario's uit te werken. Is het mogelijk om te omschrijven welk deel van de 5% verhoging wordt besteed aan de inhaalslag en welk deel aan andere activiteiten? De heer <u>Demoed</u> is het met de heer Kerst eens dat als die een voorstel voor een alternatief wil doen, dient te worden gefaciliteerd dat de consequenties daarvan bekend zijn. Als de heer Kerst een ander tarief voorstelt, moet het college kunnen omschrijven wat daarvan de gevolgen zijn. Die informatie moet beschikbaar zijn om zinvol over alternatieve scenario's te kunnen spreken. Het spreekt wat hem betreft vanzelf dat het college er niet toe overgaat om een ander voorstel op te stellen. Zijn boodschap over communicatie gaat verder dan het voorstel dat eerder is besproken. Hij legt de nadruk op participatie en het betrekken van burgers bij projecten van Rijnland die voor hen van belang zijn. De heer <u>Haan</u> vat het punt dat meerdere fracties inbrachten vooral op als een aanmoediging om participatie verder vorm te geven in verbinding met de communicatie zoals die plaatsvindt, nader toe te lichten. Dat gesprek kan in de VV worden gevoerd en hij zal daar wat voorbeelden inbrengen. Het gaat vooral om de ontwikkeling van de organisatie en hij wil die graag richting geven in samenspraak met de VV. Binnen het college wordt ook aandacht aan dit punt besteed. De heer <u>Pluckel</u> bevestigt dat de consequenties van een alternatief kunnen en zullen worden nagegaan. Het voorstel is het resultaat van een langdurig proces; als de heer Kerst een andere lijn voorstaat, had hij daar eerder aandacht voor moeten vragen. De heer <u>Kerst</u> heeft dat gedaan. Hij is echter lid van een kleine partij die geen deel uitmaakt van de coalitie. De heer <u>De Jong</u> wijst erop dat investeringen die worden gedaan om achterstanden weg te werken een paar jaar later leiden tot afschrijvingskosten. Dat is zichtbaar in de begroting, want de kapitaallasten stijgen met ruim € 6 miljoen. Zo leidt het opknappen van het boezemgemaal Katwijk tot 1% structurele tariefstijging. Tussen de 3% en 4% van de totale tariefstijging van 5% valt hierop terug te voeren. De heer <u>Waij</u> deelt mee dat operationele risico's in ieder bestuursvoorstel worden beschreven onder vermelding van de wijze van beheren. Binnen een project wordt steeds nagegaan welke risico's aanwezig zijn en welke maatregelen er zijn om die te beheersen. Assetmanagement is per definitie risicobestuur. Zijn beeld is dat de operationele risico's in de begroting zijn samengevat en dat er in specifieke voorstellen voldoende aandacht aan wordt besteed. De heer <u>Kerst</u> zou verwachten dat in het overzicht van alle programma's ook de belangrijkste risico's worden weergegeven. De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert het onderwerp als besprekingspunt voor de VV te agenderen. De volgende toezeggingen zijn gedaan: - er wordt gekeken naar de mogelijkheid van een rekenvoorbeeld in de invulling van de	Nota van Toelichting

VERSLAG	ACTIE
tariefstijging¹ - de communicatie komt terug in het strategische communicatieplan dat in de komende VV-vergadering wordt besproken. De heer <u>Pluckel</u> deelt mee dat het college met heer Kerst zal bespreken welk alternatief scenario die voor ogen heeft. Het zal vervolgens de consequenties daarvan nagaan en die kennis aan de VV ter beschikking zal stellen.	
e. <u>Vaststellen belastingverordeningen 2017</u> De heer <u>Schols</u> vraagt wat de wijzigingen inhouden die bij de Unie in voorbereiding zijn. Mevrouw <u>Fierens</u> weet dat er een commissie Aanpassing belastingbeleid werkzaam is. Is het verstandig om vooruitlopend op de resultaten daarvan nu al te preluderen op aanpassing van de verordeningen? Mevrouw <u>Riethoven</u> licht toe dat het vooral redactionele en technische wijzigingen betreft. Haar is niet bekend dat deze wijziging van doen zou hebben met het tussenrapport COB. De heer <u>Pluckel</u> deelt mee dat de genoemde commissie nog volop aan het werk is en dat die pas in de loop van volgend jaar met voorstellen zal komen. Ook bij het Rijk zijn werkgroepen actief en de Unie heeft hem desgevraagd laten weten niet te verwachten dat dat op korte termijn zal leiden tot noodzakelijke aanpassingen van de verordeningen. De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert het onderwerp als hamerstuk voor de VV te agenderen mits de VV in zal stemmen met de geagendeerde begroting.	
f. <u>Actualisatie Calamiteitenplan</u> De heer <u>Doornbos</u> licht toe dat het plan is geactualiseerd omdat het schap wettelijk verplicht is om dat na verloop van tijd te doen. De organisatie is erin geslaagd om een structuur op te zetten die de gebruiker in een paar klikken brengt naar de informatie die voor hem relevant is. Het Leidsch Dagblad wijst er in een artikel op dat het schap met lege handen staat als de superstorm die eens in de 10.000 jaar wordt verwacht werkelijk komt. Dat is juist; dan zijn andere overheden aan zet om rampenplannen uit te voeren. De heer <u>Bakker</u> vraagt in te gaan op de vraag of in het communicatieplan aandacht aan de inzet van (moderne) instrumenten en aan de samenwerking op dat vlak met bijvoorbeeld de veiligheidsregio moet worden besteed. De heer <u>De Vries</u> onderschrijft dat de gebruiker in deze nieuwe opzet snel kan vinden waar hij naar zoekt. Het schap moet dan wel bereikbaar zijn en nog niet zo lang geleden deed zich een situatie voor waarin dat niet het geval was: er was geen communicatie mogelijk over waar noodaggregaten wel en niet stonden.	

¹ Na de vergadering is met dhr Kerst verder gesproken over de invulling hiervan, en de uitwerking van het rekenvoorbeeld zal in een nota van toelichting bij de stukken worden opgenomen.

VERSLAG	ACTIE
De heer <u>Kerst</u> zou het op prijs stellen als er een korte presentatie over het plan wordt verzorgd. Hij deelt mee dat sommige plaatjes - met name het risicoprofiel van Rijnland - niet tot een leesbaar formaat kunnen worden vergroot. Hij vraagt dat voor de VV leesbaar aan hem te verstrekken. Mevrouw <u>Fierens</u> zegt dat dit een uitstekend voorbeeld is van toepassing van de plan-do-check-act cyclus van Deming. De heer <u>Van Geest</u> vraagt aandacht voor het sluitstuk: op welke wijze worden burgers geïnformeerd over dit plan? Hij ondersteunt het verzoek om over het rampenplan een korte presentatie te verzorgen. Als burgers hem aanspreken gaat het altijd daarover. De heer <u>Schols</u> vraagt of de superstorm kan worden gevisualiseerd: hoe hoog zijn dan de golven en tot waar komt het water? Is er ooit een simulatie opgesteld? Hoe wordt de communicatie verzorgd als duidelijk is dat er zwaar weer aankomt? De heer <u>Doornbos</u> onderschrijft dat een visuele presentatie helpt om snel inzicht in de situatie te krijgen. Een belangrijke taak van het schap is om partners te informeren over dreigingen, zoals een storm of een zware bui. De gemeenten stellen vaak veel vragen: over de grootte van het risico, over de locatie, de gevolgen en welke maatregelen zij zouden moeten treffen. Sommige waterschappen beschikken over het 3Di-systeem, waarmee het risico op een kaart gedetailleerd kan worden weergegeven. Het systeem is vrij kostbaar en daarom overweegt Rijnland om het met meerdere schappen tegelijk in te kopen. Recent was Rijnland niet goed bereikbaar omdat heel veel burgers tegelijk contact zochten op het moment dat er een hoosbui overtrok. Er is nu voorzien in een back-up voor dergelijke situaties. Ook is de les geleerd dat beter moet worden geregistreerd waar de mobiele pompen staan. Communicatie is cruciaal. Door het huidige gebruik van sociale media wordt de beheersing van de beeldvorming soms nog belangrijker dan de calamiteit zelf. Mevrouw <u>De Lange</u> wijst erop dat het schap bij calamiteiten niet in alles het bevoegd gezag is. Informeren van de burgers bij calamiteiten is een taak van gemeenten, in het bijzonder de burgemeester. Wat het schap doet is veiligheidsregio's vroegtijdig informeren en vervolgens opschalen als daar reden toe is. In de voorbereiding werkt het schap aan het aanhalen van de noodzakelijke contacten en brengt het onder de aandacht wat in zijn beleving de vragen zijn die de burger heeft. De heer <u>Doornbos</u> vult aan dat bij grote calamiteiten de verantwoordelijkheid bij de burgemeester ligt. Bij kleinere, plaatselijke incidenten speelt het schap een belangrijke rol. De mogelijkheid zal worden bekeken om voorafgaand aan de komende VV een korte presentatie over het plan in te lasten. De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert het onderwerp hamerpunt voor de VV te agenderen.	Presentatie
g. <u>Recreatie op en rond het water bij Rijnland</u> De heer <u>Van Dijk</u> mist duiken als recreatieve activiteit.	

VERSLAG	ACTIE
Hij leest dat intern de subsidiemogelijkheden worden onderzocht. Is Rijnland aangehaakt bij het provinciale project erfgoedlijnen? Een onderdeel daarvan is de erfgoedlijn trekvaarten. Hoe wordt omgegaan met de soms tegengestelde belangen rond waterplanten? Hij stelt voor de titel te wijzigen in Recreatie op, rond en in het water bij Rijnland. De heer <u>Bakker</u> vraagt of andere partijen om hun mening over dit beleidsstuk zijn gevraagd. Positief is dat bij bijna alle projecten sprake is van cofinanciering, maar hij leest weinig over de ervaringen van de partners. De heer <u>De Vries</u> ziet dat € 36.000 van het budget van € 50.000 is benut. Hij vraagt of het budget gelijk blijft. De heer <u>Kerst</u> ziet dit als een onderwerp dat zich leent voor het van buiten naar binnen werken. Mevrouw <u>Fierens</u> leest een nieuwe term: "de Rijnlander". Wie worden daaronder verstaan? Recreatie is geen kerntaak maar wel belangrijk in de regio. Daarnaast kan recreatie worden benut als drager van informatie vanuit Rijnland: over waterbewustzijn, klimaatakkoord. Die denkwijze zou zij graag in de nota terugzien. Recreatie is ook een toeristisch en economisch product. Zij mist aandacht voor het bedrijfsleven en de VVV's in de nota. Is de nota participatief tot stand gekomen? Het lijkt een interne nota. Zij wil een verbinding tussen recreatie en informatie en waterbewustzijn tot stand brengen. Dat kan door daarvoor kansrijke gebieden aan te wijzen en in de uitwerking daarvan kunnen andere financieringsmogelijkheden in beeld komen. Recreatie is geen kerntaak maar zou daardoor meer betekenis krijgen. Zij mist als thema's de zee en water in de stad. Zij zou graag zien dat er een relatie wordt gelegd met de stedelijke waterplannen. Zij vraagt aandacht van de gebiedsbeheerders voor recreatiemogelijkheden in hun gebied. Ook zou zij een koppeling aan willen brengen tussen recreatie en erfgoedbeleid. De heer <u>Van Geest</u> sluit zich aan bij de woorden van de vorige sprekerster. Zwemmen in water wordt soms belemmerd door kroosvorming. Hij suggereert om kroos te verwijderen en benut als biomassa in de vergistingsinstallaties. De heer <u>Doornbos</u> deelt mee dat dit een interne nota is. De intentie was niet om een visienota op de omgang met recreatie uit te brengen maar om een handleiding op te stellen ten behoeve van de dagelijkse praktijk van "de Rijnlander": de medewerkers van Rijnland. In het traject rond WBP5 is door partners in het kader van het van buiten naar binnen werken opgemerkt dat Rijnland meer aandacht aan recreatie zou kunnen besteden, dat heeft geleid tot aanpassing van WBP5 en dit stuk is daarvan de praktijkvertaling. Duiken behoort zeker tot de recreatieve mogelijkheden in het water. De suggestie over de erfgoedlijn trekvaart is genoteerd. Of waterplanten moeten worden beheerd en wie dat dan zou moeten doen is inderdaad vaak onderwerp van discussie. Dit wordt van geval tot geval bepaald; de nota bevat wel een aantal handreikingen aan medewerkers en zou ertoe moeten bijdragen dat zij van meet af aan de mogelijkheden en belangen van recreatie in beeld hebben.	

VERSLAG	ACTIE
Het budget gaat voorlopig niet omhoog. Het college geeft er de voorkeur aan dat recreatie wordt ingepast binnen een geïntegreerde aanpak. Het college heeft het invoeren van een subsidieregeling in beraad. Er is een coördinerend medewerker aangewezen. Mevrouw <u>Schutte</u> deelt mee dat zij de coördinerende medewerker recreatie is. Mevrouw <u>Fierens</u> vraagt waarom voor dit proces is gekozen. Een interne regeling is prima, maar die hoeft wat haar betreft niet te worden geagendeerd. Tegelijkertijd heeft zij wel behoefte aan een visiedocument, omdat zij mogelijkheden ziet om waterbewustzijn en recreatie aan elkaar te koppelen. Wordt een dergelijk document binnenkort aangeboden? De heer <u>Van Dijk</u> vraagt wat de reden is dat het budget niet is uitgeput. De heer <u>Haan</u> deelt mee dat het kroos kan worden meegenomen bij de evaluatie van het onderhoud. Vergisting in installaties van Rijnland is niet toegestaan omdat Rijnland uitsluitend zuiveringsslib mag verwerken. Mevrouw <u>Leewis</u> wijst er aanvullend op dat kroos vooral in sloten voorkomt en niet op officiële zwemwaterlocaties. De staande praktijk al dat over het beheer van waterplanten met alle belanghebbenden gesproken. In die contacten blijkt dat partijen daar inderdaad vaak heel verschillend over denken. De heer <u>Doornbos</u> bevestigt dat het budget niet optimaal werd benut. In die zin is de nota ook bedoeld om de medewerkers erop te attenderen dat partners meer aandacht voor recreatie wensen en dat er mogelijkheden zijn om dat te doen. Gezien de bestuurlijke aandacht in het proces rond WBP5 dacht het college er wijs aan te doen om deze handleiding op te stellen en die ook aan de commissie voor te leggen. Een nieuw visiestuk is op dit moment niet in voorbereiding. Hij denkt wel dat de ervaring die met deze handleiding wordt opgedaan aanleiding kan zijn voor een evaluatie en nieuwe afspraken. Mevrouw <u>Fierens</u> ziet het als een gemiste kans dat de mogelijkheid onbenut blijft om een aantal thema's via recreatie onder de aandacht van de burgers te brengen. Zij roept het college op om binnen een halfjaar een visienota op recreatie voor te leggen. De heer <u>Doornbos</u> deelt mee dat hij in het college zal nagaan wat het met deze oproep kan doen. De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert het onderwerp als bespreekpunt voor de VV te agenderen.	
5.h <u>Overgang waterplannen naar strategische samenwerkingsagenda's</u> De heer <u>Demoed</u> deelt mee dat zijn fractie de voorgestelde verandering steunt, maar van mening is dat de voorgestelde stap te groot en onvoldoende uitgewerkt is. Zij kan de consequenties dus niet goed overzien en wil daarom in de komende VV dit besluit niet nemen.	

VERSLAG	ACTIE
De heer <u>De Vries</u> heeft dezelfde opmerking. Hij vraagt of er schade ontstaat als wordt besloten de behandeling van de agenda af te voeren met als doel het stuk aan te vullen. De heer <u>Doornbos</u> wijst erop dat is afgesproken dat dit wordt uitgevoerd. Het college heeft getracht om, net als bij het vorige agendapunt, in korte tijd de afspraken op papier te zetten waar het in die uitvoering aan kan worden gehouden. De budgetten liggen vast en het betreft vooral een omslag in de werkwijze. Als de nota wordt aangehouden zou dat de indruk kunnen wekken dat vervolgens een veel helderder versie op tafel komt, maar dat is niet aan de orde. De heer <u>Demoed</u> veronderstelt dat er een soort meerjarenplan kan worden opgesteld. Bij de invulling van de flexibiliteit is de onderliggende vraag welke ruimte de VV aan het college overdraagt. Hij deelt mee dat hij de vergadering wegens andere verplichtingen moet verlaten. De heer <u>Kerst</u> is het in grote lijnen eens met de heer Demoed. Er is sprake van een leerproces - hij leest 'ook de VV moet hiermee leren omgaan' - en hij geeft dan de voorkeur aan een stapsgewijze aanpak. Het eerste jaar zou kunnen worden beschouwd als een soort ontdekkingsreis met de VV, die dan wordt afgesloten met een evaluatie en het verstrekken van een mandaat. Met deze aanpak beoogt hij het onder 3.1 beschreven reële risico te bestrijden: de VV heeft onvoldoende inzicht en stuurt onvoldoende in de strategische agenda's. De heer <u>De Vries</u> sluit zich aan bij de suggestie van de heer Kerst. Hij begrijpt dat aanhouden weinig zin heeft en wil het goede proces niet frustreren. Hij stelt voor een mandaat voor een jaar te geven met een terugkoppeling naar de VV over de processtappen, zeker over het inzicht in en de omgang met clusterkredieten. De heer <u>Bakker</u> ziet deze handreiking als te royaal. De nota is niet af. De richting is goed, maar een en ander kan ook op dit moment al beter worden uitgewerkt. Bij het van buiten naar binnen werken is het van essentieel belang om vooraf de randvoorwaarden vast te leggen, om de teleurstelling te vermijden die ontstaat als naderhand pas blijkt dat iets niet mogelijk is. Aan de andere kant wil het schap veel ruimte bieden. Dat is een dilemma, maar hij is van mening dat er geen heel jaar voor moet worden genomen om te ontdekken hoe daarmee om moet worden gegaan. Hij verzoekt hier op veel kortere termijn in de VV op terug te komen. De heer <u>Van Dijk</u> sluit zich aan bij de woorden van de heer Bakker. Deze werkwijze sluit aan op de Omgevingswet die waarschijnlijk in 2019 wordt ingevoerd en het is dus van belang om hier ervaring mee op te gaan doen. De heer <u>Doornbos</u> hoort brede steun voor de ontwikkelingsrichting. De opgave is om daar op een goede manier invulling aan te geven. Voor het college en de organisatie is de omgang met een strategische agenda nieuw. Een complicerende factor is dat Rijnland afhankelijk is van de partijen waarmee het die agenda's opstelt. Voor de VV is de vraag hoe zij zicht houdt op wat er in dat proces gebeurt, om onwenselijke uitkomsten te voorkomen. Hij wil graag aan de slag gaan. Hij kan zich daarom vinden in de suggestie van de heren	

VERSLAG		ACTIE
	Kerst en De Vries om te starten en na een jaar zorgvuldig te evalueren of het proces goed vorm is gegeven. Het college is bereid de VV regelmatig tussentijds te informeren. Hij doet de toezegging om het proces in een nota van toelichting verder aan de VV te verduidelijken. De VV kan desgewenst zelf nadere voorwaarden formuleren. De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert het onderwerp als bespreekpunt voor de VV te agenderen. Het college heeft de toezegging gedaan om in een nota van toelichting in te gaan op de vragen die vandaag zijn gesteld.	Nota van Toelichting
6.	<u>Rondvraag</u> De heer <u>Van Dijk</u> wijst erop dat de Hollandse Duinen als park in oprichting zijn aangemeld voor de verkiezing van het mooiste natuurgebied van Nederland. Rijnland ontbreekt op de lijst partners/ondersteuners. De heer <u>Haan</u> deelt mee dat wordt nagegaan of Rijnland zich als samenwerkingspartner van Dunea bij het initiatief aan wil sluiten en wat daarvan de toegevoegde waarde is.	
7.	<u>Sluiting</u> De <u>voorzitter</u> sluit de vergadering om 13.00 uur.	

Toezeggingen
(Toezeggingenlijst Cie BOD)

ID	Verantw. Portefeuille houder	Gedaan in	Onderwerp	Toezegging	Afdeling	Actiehouder	Einddatum	Wijze van afdoening	Aantekeningen / voortgang proces
154	H. Pluckel	Cie BOD 12-10-2016	Nota duurzaam financieel beleid	Voorstel naar de VV brengen in het voorjaar 2017	Personeel, Organisatie & financiën	Rijn, Frans van	31-03-2017		03-01-2017 Komt als voorstel Houdbare waterschapsfinanciën in BOD op 15-3 en in de van VV 29-3.
155	H. Pluckel	Cie BOD 12-10-2016	Werken met Clusterkredieten (spelregels)	Naar de VV brengen van een voorstel hoe om te gaan met deze werkwijze. Wat zijn de mogelijkheden en risico's en welke spelregels zijn er af te spreken?	Concerncontrol	Pennings, René	31-03-2017		03-01-2017 Komt als voorstel Clusterkredieten in BOD op 15-3 en de van VV 29-3.
156	M.E.F. Leewis	Cie BOD 12-10-2016	PFOS	Uitleg geven over normeringen van PFOS.	(Geen)	(Geen)	31-03-2017		27-12-2016 Afgehandeld. Informatie over normeringen PFOS via VV TKN memo verstuurd op 22 december 2016.
157	Meerdere	Cie BOD 12-10-2016	Assetmanagement	Dhr. Van der Kooij zegt toe een update te geven over de stand van zaken rond het assetmanagement en in te gaan op de opbrengsten tot nu toe.	Directie	Kooij, Gert van der	30-06-2017		

VV - commissie Bestuur, Organisatie en Dienstverlening

Aard Voorstel	VV-Beeldnota	
Vergaderdatum	18-01-2017	Agendapuntnummer 5.a.
Onderwerp	Stand van zaken projectbeheersing	
Collegevergadering	10-01-2017	
VV-vergadering	VV: 01-02-2017	
Portefeuillehouder	Meerdere	
Corsanummer	17.001384	
BABS id	5641	
Bijlagen	Bijlage: VV notitie Projectbeheersing bij Rijnland	

(concept) De verenigde vergadering

vormt zich een beeld van:

- De actuele stand van zaken van de projectbeheersing bij Rijnland, zoals die naar voren komt uit drie scans: een interne scan door de afdeling Projecten, een scan door de afdeling Concern Control, en een externe scan van één project (nl. a.w.z.i. Velsen) door PriceWaterhouseCoopers (PWC).
- De maatregelen die genomen worden naar aanleiding van de scans

VV-beeldnota

De verenigde vergadering

vormt zich een beeld van:

- De actuele stand van zaken van de projectbeheersing bij Rijnland, zoals die naar voren komt uit drie scans: een interne scan door de afdeling Projecten, een scan door de afdeling Concern Control, en een externe scan van één project (nl. a.w.z.i. Velsen) door PriceWaterhouseCoopers (PWC).
- De maatregelen die genomen worden naar aanleiding van de scans

Context

Rijnland werkt al jaren aan het verbeteren van de projectbeheersing. Projectbeheersing was één van de hoofdthema's van de laatste reorganisatie (Organisatie Verbeter Plan, 2014). De laatste keer dat de VV hierover geïnformeerd is, was in januari 2016 (nota "Stand van zaken van het organisatie verbeter plan"). Toen bleek uit een scan dat 79% van de projecten op orde was, en 21 % werd (om verschillende redenen) als mogelijk risicoproject bestempeld. Aan de VV is toen ook beloofd om eind 2016 een nieuwe scan uit te voeren.

In de tweede helft van 2016 zijn drie scans uitgevoerd. Ten eerste heeft de afdeling projecten de eigen projecten gescand, op basis van een aantal criteria voor projectbeheersing (geld, risico's, organisatie, tijd, informatie, kwaliteit/ scope). Ten tweede heeft de afdeling Concern Control getoetst of het verbetertraject dat in de VV nota van januari 2016 is geschetst, inderdaad het gewenste effect heeft. Ten derde is, op verzoek van directie en betreffende portefeuillehouder, een scan uitgevoerd door PriceWaterhouseCoopers op één project, namelijk a.w.z.i. Velsen. Dit is een complex project met een aantal tegenvallers, waardoor er veel van geleerd kan worden.

De drie scans geven veel informatie en leerpunten, waar de ambtelijke organisatie mee aan de slag gaat. De leerpunten vallen in verschillende categorieën.

Voor de projectbeheersing is de boodschap dat de meeste maatregelen (80%) zijn uitgevoerd en systemen en werkwijzen in orde zijn, maar dat het nog een aantal jaren zal duren voordat de gewenste manier van werken echt een tweede natuur is geworden. Dit vraagt een lange adem en continue aandacht van de directie.

Voor project Velsen levert de externe scan veel leerpunten op. Er is een task force in het leven geroepen om alle verbeterpunten te implementeren en het project tot een succesvol einde te brengen. Hierover wordt apart aan het bestuur gerapporteerd.

De scans leveren ook leerpunten op voor de organisatie (breder dan projectbeheersing). Deze worden door de directie meegenomen in een organisatieontwikkelagenda 2017-2020, samen met leerpunten uit andere bronnen (zoals Passie voor water, evaluatie OVP, 100 dagen observaties van de nieuwe SAD). Zoals taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van aansturingsrollen, in relatie tot informatie- en escalatielijnen tussen bestuur en ambtelijke organisatie. Vooruitlopend op de organisatieontwikkelagenda, en als reactie op het PWC rapport, neemt de directie ook enkele maatregelen om direct de sturing en controle op projecten verder te verbeteren.

Ten geleide

In de notitie "Projectbeheersing binnen Rijnland – Leren, ontwikkelen en samen beter worden" treft u samenvattingen aan van de uitgevoerde scans. De notitie start met een

algemene beschouwing over projectbeheersing en de consequenties die de organisatie op hoofdlijnen uit de scans trekt. De volledige rapportages zijn te vinden in de "VV dropbox" op iBabs.

Vanzelfsprekend worden alle meer specifieke aanbevelingen uit de scans door de betreffende onderdelen van de ambtelijke organisatie opgepakt.

(concept) VV-besluit

De verenigde vergadering van het Hoogheemraadschap van Rijnland,
gelezen het voorstel van dijkgraaf en hoogheemraden van 10-01-2017, kenmerk
17.001384,

,

vormt zich een beeld van:

- De actuele stand van zaken van de projectbeheersing bij Rijnland, zoals die naar voren komt uit drie scans: een interne scan door de afdeling Projecten, een scan door de afdeling Concern Control, en een externe scan van één project (nl. a.w.z.i. Velsen) door PriceWaterhouseCoopers (PWC).
- De maatregelen die genomen worden naar aanleiding van de scans

Leiden, 01-02-2017.

De verenigde vergadering,

G.J. Doornbos
dijkgraaf

C.M. van de Wiel
secretaris

Leren, ontwikkelen en samen beter worden

INHOUDSOPGAVE

1. Oplegnotitie.....	3
1.1 Continu verbeteren.....	3
1.2 Projectbeheersing, voortdurend in ontwikkeling	3
1.3 Verschillende scans over projectbeheersing	4
1.4 Wat kunnen we leren van de scans?	4
1.5 Leerpunten en vervolg projectmatig werken en projectbeheersing	5
1.6 Leerpunten en vervolg voor Rijnland als organisatie	6
1.7 Leerpunten en vervolg a.w.z.i. Velsen.....	7
Bijlage 1. Quickscan Concern Control: juli-september 2016	8
Bijlage 2. Interne scan stand van zaken IPM projecten.....	9
Bijlage 3. Samenvatting interne scan overige projecten	10
Bijlage 4. Samenvatting Scan PWC A.w.z.i. Velsen	11

1. Oplegnotitie

1.1 Continu verbeteren

Deze notitie gaat over projectbeheersing, maar is onderdeel van een breder kader. Het afgelopen half jaar heeft Rijnland op verschillende manieren haar organisatie geëvalueerd. In "Passie voor water" hebben 130 medewerkers en leidinggevendenden samen bepaald wat goed gaat, en waar (organisatie-)verbetering nodig is. De evaluatie OVP (in wording) geeft aangrijpingspunten voor doorontwikkeling. De nieuwe SAD heeft in haar 100 dagen observaties ook sterke en verbeterpunten benoemd. En tenslotte geeft ook deze nota over projectbeheersing inzicht in verbeterpunten. Samen kan dit gezien worden als de "check" stap in de continue verbetercyclus (P-D-C-A) van de organisatie.

Al deze verbeterpunten worden de komende maanden gebundeld in de "organisatieontwikkelagenda 2017-2020", die zoals de naam al zegt de komende jaren leidend zal zijn voor het verder verbeteren van de organisatie.

1.2 Projectbeheersing, voortdurend in ontwikkeling

Projecten uitvoeren en projectmatig werken is een belangrijk deel van het werk van Rijnland. Er wordt ook al jaren gewerkt aan het verbeteren daarvan, bijvoorbeeld vanaf 2011 met Projectmatig Creëren en sinds enkele jaren via de IPM methode met vastgelegde rollen, verantwoordelijkheden, aanpak en methodiek. Niet alleen als methode, maar ook als filosofie, namelijk door het gedachtegoed van projectmatig werken bij allerlei werkzaamheden toe te passen. Met als uiteindelijk doel om complexe, omvangrijke en overzichtelijke projecten te beheersen en tot een mooi en positief eindresultaat te brengen, waarbij maatschappelijk en bestuurlijk relevante zaken zoals duurzaamheid en participatie zijn geïncorporeerd.

Projectmatig werken helpt om het grote projectenvolume (investering > 100 miljoen euro per jaar) te realiseren. In de afgelopen 10 jaar is de omvang van het projectenpakket meer dan verdubbeld. Inmiddels is het projectenvolume verder toegenomen tot ca. 110 miljoen euro per jaar. Dat vergt veel van de organisatie.

Door de jaren heen heeft Rijnland diverse succesvolle en minder succesvolle ervaringen opgedaan met de beheersing van projecten. Het is een continu proces van verbetering binnen Rijnland.

Zo werd naar aanleiding van de grote tegenvaller in het project 'baggeren Katwijks kanaal' (2013) besloten een aparte afdeling projecten te vormen. Dit was daarmee één van de onderdelen binnen het Organisatie verbeter plan (OVP). De lessen uit 'baggeren Katwijks kanaal' leidde tot een aantal maatregelen voor projectbeheersing:

- benoemen van professionele opdrachtgevers
- invoeren van integraal projectmanagement (IPM)
- implementeren van een nieuw projectmanagementsysteem (Prosa)
- meer focus aanbrengen op risicomanagement
- het doorvoeren van assetmanagement.

Dit alles is uitgevoerd vanaf 2014. In 2015 heeft Concern Control een scan van alle projecten uitgevoerd. De resultaten daarvan werden in januari 2016 aan de verenigde vergadering (VV) gerapporteerd. Deze scan gaf het inzicht dat 79% van de projectenportefeuille op orde was en dat de resterende 21% extra risico's kenden. In de VV van januari 2016 leidde dit tot complimenten over de behaalde resultaten. De resultaten waren niettemin aanleiding om binnen de organisatie meerdere gesprekken te voeren over de wijze waarop projectbeheersing verder ontwikkeld zou kunnen worden. Het leidde tot een voorstel met verdere verbetermaatregelen (zoals clustering van

projecten) die in de VV van januari 2016 zijn gepresenteerd. Tegelijkertijd werd afgesproken om medio 2016 een tweede quickscan naar de projectbeheersing te doen.

1.3 Verschillende scans over projectbeheersing

Medio 2016 voerde de afdeling Concern Control conform de afspraak een tweede quickscan uit naar de kwaliteit van de projectbeheersing binnen Rijnland. De nadruk van deze scan lag op de genomen verbetermaatregelen voor de projectbeheersing. Tegelijkertijd ontstond meer inzicht in de laatste nog te nemen hobbels. In dezelfde periode gaf de directie opdracht om de stand van zaken binnen de afdeling Projecten in kaart te brengen. Samen geeft dit een breed beeld van de stand van zaken van de projectbeheersing, zoals die in de tweede helft van 2016 was.

In dezelfde periode werd besloten om voor het project AWZI Velsen een gedetailleerde externe evaluatie uit te voeren, o.a. naar aanleiding van de ATEX discussie. Doel was om met de externe evaluatie grip te krijgen op het project, te achterhalen waardoor er overschrijdingen zijn in geld en tijd, welke maatregelen getroffen moeten worden om het project tot een goed einde te brengen, en welke algemene leerpunten de organisatie kan ophalen. Deze evaluatie is uitgevoerd door organisatieadviesbureau PriceWaterhouseCoopers (PWC) in opdracht van de directie en de betreffende portefeuillehouder. Het project AWZI Velsen is een complex en ambitieus innovatief project met een flinke overschrijding in tijd en geld¹. De organisatie heeft zich hier open en kwetsbaar durven opstellen, waardoor er een goed en betrouwbaar beeld is ontstaan.

In een aantal maanden is dus zowel door de organisatie als door een extern bureau gekeken naar de projectbeheersing binnen Rijnland, in drie scans met elk een andere insteek.

1.4 Wat kunnen we leren van de scans?

De drie scans bieden samen verschillende soorten informatie.

De twee interne scans van de afdeling Projecten bieden informatie over het hele projectenpakket van Rijnland (en zijn in die zin vergelijkbaar met de scan die in februari 2016 in de VV is geweest). De scan van Concern Control geeft informatie over de projectbeheersing in strikte zin van het woord (het tot stand komen, uitvoeren en overdragen van projecten) én geeft informatie over de context waarin de projectbeheersing plaats vindt, namelijk de algemene control in de organisatie.

De scan door PWC gaat over één enkel project, maar veel van de leerpunten gaan meer algemeen over de projectbeheersing of zelfs over de organisatie. Doordat het project a.w.z.i. Velsen al sinds 2011 loopt, gaan sommige observaties over de (inmiddels niet meer actuele) manier van werken tussen 2011 en 2016.

Daarom zijn deze drie niveaus in het vervolg van deze notitie onderscheiden:

1. Leerpunten en vervolg projectmatig werken en projectbeheersing
2. Leerpunten en vervolg voor Rijnland als organisatie
3. Leerpunten en vervolg project a.w.z.i. Velsen

¹ In de projectenscan van eind 2015 was dit project benoemd als risicoproject

1.5 Leerpunten en vervolg projectmatig werken en projectbeheersing

Als we spreken over projectbeheersing gaat het over het uitvoeren van een project door de afdeling Projecten. Inclusief het sturen op Geld, Risico, Organisatie, Tijd, Informatie en Kwaliteit/scope (GROTIK) tijdens dit hele proces.

Als we spreken over de projectenketen gaat het ook over het programmeren van het werk, het tot stand komen van projecten, het bepalen van de scope, de uitvoering van projecten, en de overdracht van het resultaat.

Net als in 2015 wordt ook nu bevestigd dat ca. 80% van de projecten kwalitatief op orde is. Bij zo'n omvangrijk projectenpakket is dit een goed resultaat. Ook laten de verschillende onderzoeken zien dat de verbetermaatregelen op het gebied van organisatie en het implementeren van het instrumentarium voor projectbeheersing, effect hebben gehad. Successen zijn:

- Methodisch en instrumenteel is nu alles voorhanden om projectbeheersing op een hoog niveau te krijgen: IPM, SSK, Prosa, professionele opdrachtgevers.
- IPM-teams voor de projectclusters zijn gevuld en komen op stoom. Ook de managers projectbeheersing en de omgevingsmanagers zijn nu bij alle projecten goed ingebed en aangesteld.
- We "zeilen scherp aan de wind" met projectplanning en -budgettering. Daarmee komen mee- en tegenvallers eerder aan het licht.
- Risicomanagement wordt standaard binnen de projectbeheersingsmethodiek meegenomen. Scopemanagement is technisch op orde. De scope is duidelijk en wijzigingen worden vastgelegd. Bij het vaststellen van de scope is nog wel aandacht nodig voor de uiteindelijke gebruiker en onderhouder van het eindresultaat van het project.
- Assetmanagement loopt steeds beter, waardoor aan het begin van de keten al de belangrijke, juiste besluiten genomen worden die benodigd zijn binnen de projecten.
- Projecten buiten de IPM-projectclusters worden inmiddels ook aangestuurd door een opdrachtgever. Elementen uit IPM worden steeds meer – maar niet dogmatisch - overgenomen. Daarnaast wordt ook binnen deze projecten vaker gewerkt met een SSK-raming.
- De invoering van managers projectbeheersing (een IPM rol) gezorgd voor het continue beschikbaar zijn van actuele financiële overzichten van de projecten.

Dit zou de verwachting kunnen wekken dat we dus al bij de finish staan. De scans maken echter helder dat Rijnland er nog niet is. Het werken met instrumentarium en volgens een methodiek is één. Het doorleven en doorgronden van projectmatig werken als tweede natuur, is twee. Dat vraagt een andere manier van kijken, samenwerken, doorpakken, escaleren, van houding en gedrag. Een verandering die vraagt om een lange adem en continue sturing vanuit het management. Dit is ook al aangegeven in de VV mededeling over de projectbeheersing van februari 2016. Daarbij komt dat de focus van projectbeheersing langzaam maar zeker anders wordt. Zo stuurden we altijd al op kwaliteit, maar dit wordt nu steeds meer verbreed met de 5 bestuurlijke thema's (zoals innovatie, duurzaamheid en participatie).

Uit de PWC scan kwamen twee punten waar Rijnland de komende maanden over in gesprek moet, omdat de aanbevelingen van PWC anders zijn dan de keuzes die Rijnland i.h.k.v. het OVP (2014) heeft gemaakt:

- Informatie- en escalatielijnen tussen ambtelijke organisatie en bestuur duidelijk(er) maken, met speciale aandacht voor de rol van de opdrachtgever vs. de rol van de directie. Ook sneller en vaker escaleren.

-
- Bewuster nadenken over de scheidslijn tussen regulier werk en projecten, bijvoorbeeld groot onderhoud. Noemen we niet te snel iets een project?

Daarnaast komt er een aantal aanbevelingen uit die Rijnland in het verder door ontwikkelen van de projectbeheersing zal meenemen, o.a. op het gebied van risicomanagement, omgaan met scopewijzigingen, het betrekken vakspecialisten, en het vergroten van Prosa-kennis bij IPM teams.

De PWC audit van project a.w.z.i. Velsen en de scan van Concern Control zetten ook op een andere manier aan tot nadenken over projectbeheersing. We sturen op GROTIK (Geld, Risico's, Organisatie, Tijd, Informatie, Kwaliteit/ scope) maar communiceren vooral over het voorkomen van risico's en/of het voorkomen van verrassingen in geld of in doorlooptijd. Dit kan leiden tot een risicomijdende en voorzichtige houding. Met het oog op de toekomst is het goed om met D&H en VV een gesprek te voeren over wat we verstaan onder goede projectbeheersing. Wanneer zijn we tevreden?

1.6 Leerpunten en vervolg voor Rijnland als organisatie

De scans, en met name de PWC scan, benoemen ook een aantal verbeterpunten voor Rijnland als organisatie. Als deze algemene zaken niet op orde zijn, dan heeft dit ook gevolgen voor de projectbeheersing. Deze punten zijn:

- Rollen, taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden in de organisatie beter definiëren. Het bij projectbeheersing genoemde punt van informatie- en escalatielijnen is hier een onderdeel van.
- Via strategische personeelsplanning borgen dat benodigde kennis ook in de toekomst aanwezig is.
- Het belang van Rijnland duidelijker voorop stellen. Dit vraagt onder meer een zakelijkere omgang met leveranciers. Samen met eigenaarschap, ondernemerschap en tijdig escaleren zijn dit houding- en gedragspunten die noodzakelijk zijn voor een professionele (projecten-) organisatie.

Deze verbeterpunten zijn in lijn met de uitkomsten van het al eerder genoemde Passie voor water traject en de 100 dagen observaties van de SAD. Zoals gezegd geeft de directie de verbeteringen een plek in de ontwikkelagenda 2017-2020 voor de organisatie.

In de ontwikkelagenda wordt onderscheid gemaakt tussen acties voor de korte termijn, en acties die meer tijd vragen. Het bieden van helderheid over rollen, taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden, en daaraan gekoppeld de informatie- en escalatielijnen tussen ambtelijke organisatie en bestuur, krijgen daarin de hoogste prioriteit en worden vanaf januari opgepakt. Dit zal naar verwachting een positief effect hebben op de relatie tussen directie en bestuur. Met een betere en heldere afstemming komen beiden goed in hun rol en daarmee ook beter in positie.

Ook komt er in de organisatie meer aandacht voor individuele verantwoordelijkheid en een zakelijker opstelling, waarin het belang van Rijnland voorop staat. Dat hoort bij het scherper maken van de ambities en verwachtingen aan de voorkant, zodat afspraken gemonitord en besproken kunnen worden in management gesprekken.

Vooruitlopend op de uitvoering van de ontwikkelagenda 2017-2020 en op basis van het advies van PWC neemt de directie per direct een aantal maatregelen om de controle in brede zin van het woord te versterken:

-
- De directie maakt op hele korte termijn werkafspraken met de opdrachtgevers over informering en escalatie om beter te kunnen sturen.
 - De directie ontwikkelt samen met Concern Control op hele korte termijn een aanpak om de sturing aan de voorkant te verbeteren.
 - De directie organiseert op korte termijn een 'check' om uit te zoeken of de huidige afspraken m.b.t. kapitalisatie van uren leiden tot perverse prikkels.

1.7 Leerpunten en vervolg a.w.z.i. Velsen

Naast aanbevelingen voor projectbeheersing in het algemeen heeft PWC ook specifieke aanbevelingen gegeven voor het project awzi Velsen. Aan het project is per direct een taskforce toegevoegd om het vervolg van het project op bestuurlijk en directieniveau nauwer te volgen. Hiertoe is een separaat memo 'Taskforce awzi Velsen' geschreven dat ook aan de VV van 1 februari aangeboden is. Daarin wordt tevens ingegaan op de specifieke aanbevelingen van PWC. Het instellen van de taskforce is een voorbeeld van de concrete invulling van de hierboven beschreven maatregel dat de directie op hele korte termijn werkafspraken maakt om beter te kunnen sturen.

Bijlage 1. Quickscan Concern Control: juli-september 2016

Deze scan volgt op de quickscan eind 2015. Deze tweede quickscan heeft als hoofddoel het beantwoorden van de vraag of de door de organisatie uitgesproken ambitie rondom projectbeheersing, die in de VV beeldnota van februari 2016 is herhaald, medio 2016 is behaald.

Projectbeheersing heeft in 2016 flinke stappen gemaakt. De inzet heeft zich gefocust op het op orde brengen van het instrumentarium en de implementatie van de IPM methodiek.

Progressie

- Prosa is operationeel waardoor Rijnland steeds eerder en beter over projectinformatie kan beschikken. SSK wordt standaard toegepast.
- De methodiek IPM is uitgerold. Assetmanagement komt goed op stoom. Hierdoor kunnen we beter prioriteren wat we willen realiseren via projecten. risicomanagement heeft een belangrijke plaats in alle projectclusters gekregen.

Leerpunten

- Kengetallen en ramingen kunnen scherper. Dreigende kredietoverschrijdingen moeten (afhankelijk van het soort traject) eerder worden besproken met de opdrachtgever, directie of het bestuur.
- Scopewijzigingen komen nog geregeld voor, doordat nog niet alle afdelingen (de keten) betrokken zijn. Dit komt zowel aan de voorkant (assetmanagement) als aan de achterkant van de keten voor. Ook bestuurlijke wensen kunnen de scope, met name voor de uitvoering bijvoorbeeld bij een variantkeuze, veranderen. Bijvoorbeeld bij een gewenst duurzamer of innovatiever ontwerp.
- IPM-rolhouders moeten sterker in hun rol komen en zorgen voor stabiele IPM-teams, waarin sprake is van gering verloop en inhuur. IPM-projectteams zijn doorgaans nog jong en moeten nog groeien.
- Het is belangrijk oog te hebben voor technische en financiële risico's, maar nog beter om te weten wat in de omgeving speelt.
- Leidinggevenden moeten situationeel bepalen wanneer ze inzetten op sterk in control, wat meer of minder aandacht krijgt en waar ze bovenop moeten zitten. Goede projectbeheersing en -communicatie faciliteert de directie (en bestuur) om regie te kunnen houden.
- Mensen moeten hun verantwoordelijkheid kunnen en willen pakken. Hoogwaardige professionals die voldoen aan het profiel van de toekomst: een effectieve cultuur, de Rijnlandse opgave centraal en mensen die persoonlijk leiderschap laten zien. Deze professional maakt zelf inschattingen, voert lastige gesprekken, neemt initiatief, is ondernemend en toont eigenaarschap.

Bijlage 2. Interne scan stand van zaken IPM projecten

Projectclusters en projecten buiten projectclusters (september-november 2016):
(I) Dit betreft een inventarisatie op de GROTIK¹ indicatoren van alle lopende projecten die binnen de afdeling Projecten ten uitvoer worden gebracht. Het doel van deze scan is te beoordelen of de projectbeheersing binnen de afdeling Projecten op orde is.
(II) Dit betreft een inventarisatie op de GROTIK indicatoren van alle lopende projecten binnen Rijnland die **niet** door de afdeling Projecten ten uitvoer worden gebracht. Het doel van deze scan is beoordelen of de projectbeheersing binnen de overige afdelingen van Rijnland op orde is.

In september 2016 is op verzoek van de directie een stand van zaken gemaakt over 22 projectclusters van de afdeling Projecten. Deze stand van zaken informeert over geld, risico, organisatie, tijd en kwaliteit/scope.

Progressie

- Bij meer dan de helft van de lopende projecten is een goede planning beschikbaar en zijn de tijdsrisico's in de planning opgenomen. Een aantal projecten heeft moeite met het opstellen van een sluitende gedetailleerde planning vanwege problemen met het op orde brengen van de projectorganisatie volgens de IPM-methodiek, afstemming met de omgeving (o.a. geschillen) die meer tijd kost, scopewijzigingen en afstemming met andere projectclusters (bijv. a.w.z.i.-renovatie en procesautomatisering)
- Voor recente projecten is een geaccordeerde SSK-raming aanwezig, op basis van een juiste scope. Er is voldoende krediet en er is een onderbouwde meerjarenraming. De oudere projecten (van voor de nieuwe werkwijze) zullen ramingen aan moeten scherpen conform de nieuwe werkwijze.
- In driekwart van de lopende projecten is het risicomanagement op orde: volledige risicodossiers, beheersmaatregelen zijn benoemd en belegd en is een risicoreservering opgenomen in SSK. In het overige kwart worden hiervoor de laatste stappen gezet.
- De scope is over het algemeen helder en scopewijzigingen worden goed gedocumenteerd. De gewijzigde scope wordt afgestemd met stakeholders. Scopewijzigingen komen over het algemeen voort uit nader onderzoek of nadere afstemming binnen de keten.
- Over het algemeen kan geconcludeerd worden dat met name de projecten die recent gestart zijn onder IPM en met een SSK-raming, goed verlopen. Deze projecten kennen een betere structuur, heldere scope en planning inclusief een risicobeheerplan.

Leerpunten

Het is niet altijd gemakkelijk om de IPM-teams volledig te bemensen met medewerkers met de juiste kennis en capaciteit. Hierdoor wordt veel inhuur gepleegd waardoor kennis uiteindelijk vaak verloren gaat en het verloop in de IPM-rollen hoog is. Om deze reden heeft de directie opdracht gegeven om voorjaar 2017 in beeld te brengen welke projecten de komende jaren op ons af komen. Op basis daarvan kan de flexibele schil worden geminimaliseerd en kunnen meer mensen in vaste dienst komen, waardoor er in personeel opzicht een stabiele situatie ontstaat.

Bijlage 3. Samenvatting interne scan overige projecten

In november 2016 is een inventarisatie gemaakt van alle lopende projecten binnen Rijnland die niet door de afdeling Projecten ten uitvoer worden gebracht. Dit zijn projecten met lagere risico's, ze zijn minder complex, gemêleerd en variëren van invoering van maatregelen of systemen tot subsidieverkrijging of "het benutten van kansen als deze zich voordoen". Het zijn projecten die niet in IPM-vorm uitgevoerd hoeven te worden.

Deze stand van zaken is gebaseerd op de uitgangspunten geld, risico, organisatie, tijd en scope/kwaliteit.

Leerpunten

- Veel projecten kennen een afhankelijkheid van andere projecten. Dit veroorzaakt regelmatig vertragingen (als één vertraagt dat vertraagt de rest ook) maar geen grote verrassingen omdat deze afhankelijkheden vooraf bekend zijn. Dit vertaalt zich echter niet altijd door in een latere opleverdatum van deze projecten, waardoor de kwaliteit in het gedrang komt.
- Het opstellen van realistische planningen en het behalen van deadlines in projecten waarin met andere waterschappen of overheden moet worden samengewerkt , vraagt een extra uitdaging. Als een andere organisatie trekker is van het project, blijkt het lastig om invloed te kunnen uitoefenen op de planning. Daarnaast is uitloop van de planning vaak een gevolg van problemen van en/of met de leverancier of aannemer (of andere derde partij).
- Bij veel van deze projecten ontbreekt nog een SSK-raming. Enerzijds vanwege het feit dat de projecten al gestart waren voor de nieuwe werkwijze, anderzijds omdat een SSK-raming niet op het project van toepassing is. De grotere projecten die recent gestart zijn beschikken echter wel over een SSK-raming of gaan een raming opzetten.
- Verwerking in Prosa verdient verbetering. Het invoeren van kredieten blijkt lastig voor de (soms onervaren) medewerkers in de rol van projectleider en in enkele gevallen zijn zij helemaal niet op de hoogte van de huidige invoeringsregels rondom Prosa. Hier wordt op korte termijn actie op ondernomen door de afdeling Projecten.
- Over het algemeen wordt bij deze projecten (nog) niet gewerkt met IPM-projectteams. Bijna de helft van deze projecten leent zich niet voor een werkwijze met een IPM-projectteam. Binnen deze projecten wordt gewerkt binnen de lijnorganisatie of het betreft projecten die door slechts enkele medewerkers uitgevoerd kunnen worden. Bij de grotere, recent opgestarte projecten zijn inmiddels wel IPM-rollen ingevuld en is kenbaar gemaakt op de werkwijze van de afdeling Projecten aan te willen sluiten.

Bijlage 4. Samenvatting Scan PWC A.w.z.i. Velsen

Projectscan AWZI Velsen (december 2016): Dit betreft een gedetailleerde projectscan van het project awzi Velsen door PriceWaterhousCoopers (PWC) op verzoek van de directie en de betrokken portefeuillehouder. Vanaf de start verliep het project moeizaam en heeft een kosten- en tijdoverschrijding plaats gevonden. Om dit project op korte termijn succesvol te kunnen afronden en hiervan te leren voor andere projecten is besloten de scan uit te voeren. De aanbevelingen zijn ook voor projectbeheersing in het algemeen van toepassing. AWZI Velsen is een uitzonderlijk project en zeker niet exemplarisch voor de projectbeheersing van Rijnland.

PWC geeft aan dat het project Velsen lastig was door de complexiteit, de lange termijn en een aantal tegenslagen. De aanbevelingen voor de lange termijn, passen volledig binnen de al inslagen weg voor projectbeheersing. Het is goed om bevestigd te zien dat Rijnland hierin de juiste route heeft gekozen.

Hieronder volgen de algemene (organisatie) en specifieke (project) leerpunten uit het PWC-rapport, waarvan nog moet worden bekeken voor welke projecten ze gelden.

Algemene Leerpunten

- De projectenstructuur voor de invoering van IPM was niet helder. Rollen en taken waren onduidelijk voor betrokken medewerkers en partijen. Duidelijke afspraken over informatie-uitwisseling ontbraken.
- Het evenwicht tussen de bestuurlijke en de ambtelijke organisatie wordt als onvoldoende beschouwd. De informatie- en escalatielijnen waren hierdoor niet bij alle projectleden duidelijk in beeld. Daar komt bij dat escalatiemogelijkheden onvoldoende worden onvoldoende benut waardoor het niet plaatsvindt of te laat.
- Vakinhoudelijke mensen zoals vakspecialisten en beheerders hebben vaak een beperkte, ondergeschikte rol in projecten. Om het project over te dragen aan de staande organisatie leiden eisen en wensen van beheer en onderhoud die eerder niet in beeld zijn gebracht of gehonoreerd, tot scopewijzigingen van het project later in de tijd (met alle gevolgen van dien voor planning en kosten).
- Omgang met leveranciers is te weinig zakelijk. Leveranciers krijgen de ruimte om zich niet aan afspraken te houden met uitloop of hogere kosten tot gevolg.

Specifieke leerpunten

- De scope is twee maal gewijzigd als gevolg van de Atex-installaties en nieuwe inzichten vanuit de renovatie van andere installaties (procesautomatisering zuiveren).
- Gebrek aan vooronderzoek, detail-, en resultaatomschrijvingen. De risicoanalyse was te beperkt en vooral gericht op financiële risico's. Tijdens de bouw diende zich veel meerwerk aan omdat de ontwerpen van onvoldoende kwaliteit en gedetailleerdheid waren.
- De planning was te globaal opgesteld. Detailplanningen gekoppeld aan mijlpalen en afhankelijkheden tussen planningen ontbraken.
- Het verloop in rollen binnen het projectteam was groot. Daarnaast is ook de werkwijze voor de projectaanpak tussentijds gewijzigd. Dit had consequenties voor zowel het tijdaspect als de kwaliteit van de invulling van rollen en taken gehad.
- Externe adviseurs zijn ingezet op basis van inspanningsverplichtingen in plaats van resultaatverplichtingen. Verantwoordelijkheden zijn niet belegd bij adviseurs. Dit zet tijd, geld en kwaliteit onder druk.
- Hoewel Royal Haskoning DHV het raamcontract gegund kreeg, was de inzet van Sweco/Grontmij noodzakelijk. Dit adviesbureau was de licentiehouder van Demon EssDe waarvoor Rijnland een voorkeur had uitgesproken. Hierdoor waren er uiteindelijk twee concurrerende leveranciers aan boord.

VV - commissie Bestuur, Organisatie en Dienstverlening

Aard Voorstel	VV-Besluitnota	
Vergaderdatum	18-01-2017	Agendapuntnummer 5.b.
Onderwerp	Kaders en uitgangspunten voor MJP 2018-2021	
Collegevergadering	20-12-2016	
VV-vergadering	VV: 01-02-2017	
Portefeuillehouder	H. Pluckel	
Corsanummer	16.103537	
BABS id	5235	
Bijlagen		

(concept) De verenigde vergadering

besluit:

bij het opstellen van het Meerjarenperspectief 2018-2021 uit te gaan van:

1. de ambities zoals die opgenomen zijn in het WBP5, nader geconcretiseerd zijn in de Programmabegroting 2017 (met het meest actuele doorzicht tot en met 2021) en begrensd zijn door de motie 'Randvoorwaarden WBP5' (VV 23 september 2015);
2. een lastendrukstijging van maximaal 2,0% per jaar met ingang van 2018;
3. een beperking van de schuldenlast tot maximaal 300% van de jaarlijkse belastingopbrengst in 2023 en maximaal 250% in 2030;
4. inzet van eventuele financiële meevallers conform de motie 'Randvoorwaarden WBP5';
5. bijstelling van ambitie bij eventuele financiële tegenvallers en nieuwe activiteiten;
6. dezelfde rekenkundige uitgangspunten als in de Programmabegroting 2017, met uitzondering van de rente en inflatie die in mei 2017 herijkt worden.

VV-besluitnota

De verenigde vergadering

besluit:

bij het opstellen van het Meerjarenperspectief 2018-2021 uit te gaan van:

1. de ambities zoals die opgenomen zijn in het WBP5, nader geconcretiseerd zijn in de Programmabegroting 2017 (met het meest actuele doorzicht tot en met 2021) en begrensd zijn door de motie 'Randvoorwaarden WBP5' (VV 23 september 2015);
2. een lastendrukstijging van maximaal 2,0% per jaar met ingang van 2018;
3. een beperking van de schuldenlast tot maximaal 300% van de jaarlijkse belastingopbrengst in 2023 en maximaal 250% in 2030;
4. inzet van eventuele financiële meevallers conform de motie 'Randvoorwaarden WBP5';
5. bijstelling van ambitie bij eventuele financiële tegenvallers en nieuwe activiteiten;
6. dezelfde rekenkundige uitgangspunten als in de Programmabegroting 2017, met uitzondering van de rente en inflatie die in mei 2017 herijkt worden.

Context

U geeft met dit besluit het startsein voor de Planning- en Controlcyclus van 2017. Deze verloopt volgens het model van beeldvorming-opinievorming-besluitvorming:

- Beeldvorming. Op dit moment vragen we een raamwerk mee te geven aan het college en de ambtelijke organisatie voor het uitwerken van het Meerjarenperspectief 2018-2021 (MJP). Dat gebeurt in de vorm van een herbevestiging van deze beleidsmatige kaders en rekenkundige uitgangspunten.
- Opinievorming. Uw nadere bestuurlijke afwegingen over de balans tussen ambitie, schuldenpositie en lastendruk vinden plaats bij de voorbereiding en vaststelling van het MJP op 21 juni 2017. Met het MJP geeft u nadere kaders mee voor de uitwerking van de Programmabegroting 2018.
- Besluitvorming. Op 8 november 2017 beslist u definitief over onder meer de ambitie en de tarieven in 2018, met de vaststelling van de Programmabegroting 2018.

Argumenten

1. Daarmee voert Rijnland een consistent beleid

Deze kaders en uitgangspunten zijn in lijn met de VV-besluiten over het WBP5, het (vorige) MJP 2017-2020 en de Programmabegroting 2017 evenals het Coalitieakkoord en het Uitvoeringsprogramma 'Samen werken aan water'. Aan deze besluiten zijn VV-afwegingen voorafgegaan, tussen onder meer de ambities, de lastendrukontwikkeling en de schuldenpositie.

2. Daarmee maakt Rijnland eerdere beloften waar

Na de lastendrukstijging van 4,8% in 2016 en 2017, reduceert Rijnland vanaf 2018 de jaarlijkse lastendrukstijgingen tot maximaal 2%, zoals eerder beoogd in o.a. het Coalitieakkoord en het WBP5.

3. Daarmee realiseert Rijnland een duurzaam financieel beleid

De Rijnlandse visie op duurzaam financieel beleid houdt in dat de schuld beperkt blijft tot maximaal 300% van de jaarlijkse belastingopbrengst in 2020 en maximaal 250% in 2030, conform het VV-besluit van 5 november 2014. Daarbij is vorig jaar bij de vaststelling van het MJP 2016-2019 geaccepteerd dat de 300% vooralsnog pas wordt bereikt in 2023, maar zoveel eerder als mogelijk, en waarbij het maximum van 250% in 2030 gerealiseerd moet worden. In de VV van 29 maart 2017 behandelt u de besluitnota Duurzaam financieel beleid, dat kan eventueel leiden tot een aanpassing.

4. Hiermee verbetert Rijnland zo mogelijk eerder zijn schuldenpositie

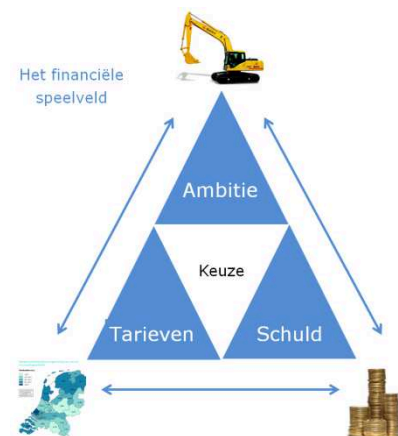
Bij vaststelling van het MJP 2016-2019 besloot de VV om eventuele financiële meevallers binnen deze bestuursperiode in te zetten voor verbetering van de schuldenpositie. De bijbehorende VV-besluitnota sloot daarbij aan bij de motie 'Randvoorwaarden WBP5', die het college overnam in de VV van 23-09-2015. Deze bevatte de opdracht om:

"eventuele meevallers tijdens de uitvoering van het WBP5 ten gunste te laten vallen van de beperking van de schuldenlast; dit laat onverlet dat innovatie en besparende maatregelen daarbij een kans moeten krijgen".

U krijgt overzichten van de mee- en tegenvallers bij de Jaarrekening 2016 (VV 21 juni 2017) en de Bestuursrapportages 2017 (VV 21 juni en 8 november 2017).

5. Rijnland heeft harde kaders voor de lastendruk en de schuldenlast

Rijnland kan eventuele financiële tegenvallers opvangen door bijstelling van de ambities, schuldvergroting of lastendrukverhoging. Omdat de kaders voor de schuldenpositie en lastendrukstijgingen relatief hard zijn, kan Rijnland tegenvallers alleen opvangen door bijstelling van ambities. Deze bijstelling kan bewust en risicogestuurd plaatsvinden door uw vergadering op basis van de resultaten in de jaarrekening en bestuursrapportages. Een vergelijkbare kwestie is aan de orde als Rijnland nieuwe activiteiten start, bijvoorbeeld door het pakken van kansen of het inspelen op ontwikkelingen. Ook dan gelden de beperkende kaders voor de maximale schuld en de lastendrukstijging, waardoor voor de ambitie het principe geldt: 'komt er iets bij, dan moet er ook wat af'.

6. Er is geen aanleiding de uitgangspunten te wijzigen, rente en inflatie uitgezonderd

Onder de rekenkundige uitgangspunten verstaan wij onder meer de te berekenen korting op geplande investeringen, rente, inflatie en loonkosten-ontwikkeling. De uitgangspunten waarmee gerekend is in de Programmabegroting 2017 zijn nog actueel, met uitzondering van de rente. Deze is voor dit moment voorlopig bijgesteld en wordt herijkt in mei, samen met de inflatie. U vindt de rekenkundige uitgangspunten in bijlage 1.

Risico's

6. Prognoses voor rente en inflatie onzeker

De treasurer van Rijnland volgt de ontwikkeling van de rente- en inflatiestanden. Bij de behandeling van MJP in juni 2017 en de Programmabegroting 2018 in november 2017 krijgt u de meest actuele rente- en inflatiecijfers en kunnen de te berekenen percentages zonodig worden bijgesteld.

Bijlage 1: Rekenkundige uitgangspunten

1. Korting op investeringsraming

Rijnland rekent met een concernbrede korting van 10% op onderhanden werk en 25% op toekomstig werk, voor de realisatieprognose van de investeringen en de berekening van de kapitaallasten.

2. Rente langlopende leningen

Rijnland rekent voor het MJP met een rente van 1,6 % op langlopende leningen die ingaan in 2018 en later (in begroting 2017 is voor 2018 en verder gerekend met 2,3%). Bij de behandeling van het MJP (juni 2017) en de Programmabegroting 2018 (november 2017) krijgt het bestuur opnieuw de laatste rentestanden van de NWB en stellen we de te berekenen rente zo nodig bij¹.

Ter info: Bij het aantrekken van langgeld gaat Rijnland uit van lineaire leningen met 20 jaar looptijd, de rente bij de Nederlandse Waterschapsbank (NWB) hiervoor is nu 1,36% (peildatum: 03-01-2017). In 2016 bewoog de rente zich tussen 0,87% en 1,60%. De rente-indicatie voor een lineaire 20 jaarslening ingaand per 03-01-2018 is 1,50% (NWB, peildatum 03-01-2017), voor 30 jaar lineair 1,70% en voor 40 jaar 1,80%.

3. Rente korte-termijnleningen

Rijnland rekent voor kortlopende leningen die ingaan in 2018 met 0,0% rente en met 0,30% voor kortlopende rekeningen die ingaan vanaf 2019 (in de begroting 2017 is vanaf 2018 gerekend met 0,1%).

Ter info: Op 03-01-2017 was de rente 0,08% negatief bij de NWB, voor een lening van een jaar met stortingsdatum 3-1-2017. Met stortingsdatum 1-1-2018 was dat 0,0%. Heel 2016 was de indicatie voor kasgeldleningen lager dan 0% (negatieve rente).

4. Inflatie

Overeenkomstig het huidige beleid rekent Rijnland voor het eerstkomende jaar (2018) geen inflatie mee, uitgezonderd prijsstijgingen die voortvloeien uit lopende contracten en verplichtingen. Met ingang van het tweede jaar (2019) wordt gerekend met 1% (d.w.z. 2% inflatie minus 1%-punt efficiencykorting die door het DT is opgelegd), voor zover prijsstijgingen niet al zijn vastgelegd in langlopende contracten. De Europese Centrale Bank (ECB) streeft voor de komende jaren naar inflatieniveau van net onder de 2 procent voor de gehele Eurozone.

5. Personele krimp

Bij de vaststelling van het WBP5 is besloten om uit te gaan van een verdere personele reductie van 0,5% in 2018 en 2019. De organisatie brengt de personele capaciteit gaandeweg het jaar 2017 nader in beeld. Het DT vraagt ruimte om de bezuiniging op een andere manier in te vullen, namelijk door het equivalent van 0,5% fte in euro's te besparen op de personeelsbegroting, zonder het op voorhand vast te pinnen op een besparing in fte's.

6. Loonkosten

Net als vorige jaren gaat Rijnland uit van 2,5% jaarlijkse stijging van de loon- en andere personele kosten: 1% door salarisverhogingen (na een positieve beoordeling conform de beoordelingssystematiek Sectorale Arbeidsvoorwaarden Waterschapspersoneel); en 1,5% door CAO-looncompensatie prijsontwikkeling. Deze stijging is niet direct door Rijnland te beïnvloeden en staat los van de personele krimp.

7. Algemene reserves

Rijnland hanteert een ondergrens van de algemene reserves van 5% van de netto exploitatiekosten vóór egalisatie, conform de Notitie inzet algemene reserves (2012).

¹ Rente- en inflatiegevoeligheid: Een stijging (of daling) van de rente met 1% betekent voor iedere € 100 mln aan investeringsuitgaven jaarlijks € 1 mln meer (dan wel minder) rentelasten. Wat betreft de inflatie geldt dat als de werkelijke inflatie 1% uiteindelijk meer (of minder) is dan de inflatie waarmee geraamd is, dat jaarlijks ca € 0,8 mln scheelt op de exploitatiekosten.

8. Belastingeenheden

Rijnland gaat bij de berekening van de belastingeenheden 2018-2021 uit van de belastingcampagne 2017 en de verwachte WOZ-waardenontwikkeling van de Waarderingskamer.

Ter info: De WOZ-waardenontwikkeling heeft geen effect op de exploitatiekosten voor gebouwd, wel op het tarief gebouwd. Als de verwachte WOZ-waarden stijgen, daalt het tarief gebouwd evenredig. Een eventuele meeropbrengst door hogere WOZ-waarden dan begroot, vloeit terug in de reserve van de categorie gebouwd en wordt ingezet voor het tarief gebouwd in de jaren daarna.

Tarief gebouwd (in % van de WOZ-waarde) = $\frac{\text{aandeel exploitatiekosten gebouwd}}{\text{totaal vd verwachte WOZ-waarden}} \times 100\%$

(concept) VV-besluit

De verenigde vergadering van het Hoogheemraadschap van Rijnland,
gelezen het voorstel van dijkgraaf en hoogheemraden van 20-12-2016, kenmerk
16.103537,
en gelet op art. 98a t/m 102 van de Waterschapswet,

besluit:
bij het opstellen van het Meerjarenperspectief 2018-2021 uit te gaan van:

1. de ambities zoals die opgenomen zijn in het WBP5, nader geconcretiseerd zijn in de Programmabegroting 2017 (met het meest actuele doorzicht tot en met 2021) en begrensd zijn door de motie 'Randvoorwaarden WBP5' (VV 23 september 2015);
2. een lastendrukstijging van maximaal 2,0% per jaar met ingang van 2018;
3. een beperking van de schuldenlast tot maximaal 300% van de jaarlijkse belastingopbrengst in 2023 en maximaal 250% in 2030;
4. inzet van eventuele financiële meevallers conform de motie 'Randvoorwaarden WBP5';
5. bijstelling van ambitie bij eventuele financiële tegenvallers en nieuwe activiteiten;
6. dezelfde rekenkundige uitgangspunten als in de Programmabegroting 2017, met uitzondering van de rente en inflatie die in mei 2017 herijkt worden.

Leiden, 01-02-2017.

De verenigde vergadering,

G.J. Doornbos
dijkgraaf

C.M. van de Wiel
secretaris

VV - commissie Bestuur, Organisatie en Dienstverlening

Aard Voorstel	VV-Besluitnota	
Vergaderdatum	18-01-2017	Agendapuntnummer 5.c.
Onderwerp	Toetreding Waterschap Hunze & Aa's tot Het Waterschapshuis	
Collegevergadering	20-12-2016	
VV-vergadering	VV: 01-02-2017	
Portefeuillehouder	H. Pluckel	
Corsanummer	16.110757	
BABS id	5409	
Bijlagen		

(concept) De verenigde vergadering

Besluit toestemming te verlenen aan het college van dijkgraaf en hoogheemraden van het hoogheemraadschap van Rijnland om in te stemmen met de toetreding van het waterschap Hunze en Aa's tot Het Waterschapshuis en wijziging van de gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis.

VV-besluitnota

De verenigde vergadering

besluit:

toestemming te verlenen aan het college van dijkgraaf en hoogheemraden van het hoogheemraadschap van Rijnland om in te stemmen met de toetreding van het waterschap Hunze en Aa's (tot Het Waterschapshuis en wijziging van de gemeenschappelijke regeling (GR) Het Waterschapshuis.

Context

Met ingang van 2013 is het waterschap Hunze en Aa's uit Het Waterschapshuis getreden. De landelijke ontwikkelingen, zoals de implementatie van de Omgevingswet en informatieveiligheid, maar ook de doorontwikkeling van Het Waterschapshuis 2.0 is voor Hunze en Aa's reden opnieuw toe te treden tot Het Waterschapshuis. De effectuering van deze toetreding is enkel te realiseren door wijziging van de gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis. Tegelijkertijd wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt de fusies van de waterschappen Groot Salland en Reest en Wieden (Drents Overijsselse Delta) en de waterschappen Peel en Maasvallei en Roer en Overmaas (Limburg) daarin te verwerken.

Het waterschap Hunze en Aa's heeft bij Het Waterschapshuis het verzoek ingediend opnieuw toe te treden tot de gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis. Voordat het algemeen bestuur van Het Waterschapshuis hierover kan besluiten, dient uw vergadering het college van d&h toestemming te verlenen tot medewerking aan de toetreding van Hunze en Aa's tot Het Waterschapshuis. Door het opnieuw toetreden van Hunze en Aa's zijn weer alle waterschappen deelnemer in Het Waterschapshuis en zijn geen afzonderlijke financiële arrangementen meer nodig tussen Het Waterschapshuis en Hunze en Aa's. Dit waterschap heeft de afgelopen jaren wel specifieke diensten afgenomen maar dan als externe klant en daarom ook BTW daarover betaald. Verder moet Hunze & Aa's een deel van de instandhoudingskosten inhalen. Dit is ook om te voorkomen dat waterschappen achteraf voordeliger uit zijn door wel de diensten af te nemen maar niet deel te nemen in de organisatie van Het Waterschapshuis.

Door de toetreding van Hunze en Aa's moet ook de gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis zelf gewijzigd worden. Tegelijkertijd kunnen de fusies van de waterschappen Groot Salland en Reest en Wieden en de waterschappen Peel en Maasvallei en Roer en Overmaas worden verwerkt. Door een fusie zijn de fuserende waterschappen per saldo iets goedkoper uit omdat een gedeelte van de instandhoudingskosten vast per deelnemer wordt bepaald. Dat deel wordt na een fusie onvermijdelijk over een kleiner aantal deelnemers verdeeld.

Argumenten

1.1 De vv moet toestemming verlenen voor wijziging van de GR.

De Wet gemeenschappelijke regelingen (artikel 50) schrijft voor dat het college van D&H niet over gaat tot medewerking aan de toetreding van Hunze en Aa's in Het Waterschapshuis dan na verkregen toestemming van uw vergadering. U kunt uw toestemming slechts onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

1.2 De gevolgen van de wijziging van de GR zijn beperkt en er is rekening mee gehouden in begroting en MJP.

Het opnieuw toetreden van Hunze en Aa's heeft geen financiële gevolgen voor de jaarlijkse instandhoudingskosten van Het Waterschapshuis. Immers, Hunze en Aa's betaalden op factuur hun bijdrage in de instandhoudingskosten. Ook met de fusies van de waterschappen (Drents Overijsselse Delta en Limburg) is al rekening gehouden in de begroting 2017 van Het Waterschapshuis.

Risico's

1.1 Het algemeen bestuur van Het Waterschapshuis en de provincie Utrecht moeten ook hun goedkeuring verlenen aan de wijziging van de gemeenschappelijke regeling.

Inwerkingtreding van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling geschiedt na goedkeuring van het besluit van het algemeen bestuur van Het Waterschapshuis tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling door gedeputeerde staten van de provincie Utrecht en uiteindelijk bekendmaking van de goedgekeurde gemeenschappelijke regeling. De provincies hebben wettelijk deze rol bij het instellen en wijzigen van gemeenschappelijke regelingen. In het geval van Het Waterschapshuis is dat naar verwachting een formaliteit.

Hoogheemraadschap van
Rijnland

(concept) VV-besluit

De verenigde vergadering van het Hoogheemraadschap van Rijnland,
gelezen het voorstel van dijkgraaf en hoogheemraden van 20-12-2016, kenmerk
16.110757,
en gelet op artikel 50 Wet gemeenschappelijke regelingen,

Besluit toestemming te verlenen aan het college van dijkgraaf en hoogheemraden van
het hoogheemraadschap van Rijnland om in te stemmen met de toetreding van het
waterschap Hunze en Aa's tot Het Waterschapshuis en wijziging van de
gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis.

Leiden, 01-02-2017.

De verenigde vergadering,

G.J. Doornbos
dijkgraaf

C.M. van de Wiel
secretaris

VV - commissie Bestuur, Organisatie en Dienstverlening

Aard Voorstel	VV-Besluitnota	
Vergaderdatum	18-01-2017	Agendapuntnummer 5.d.
Onderwerp	Vastgoed: Verkoop voormalig afvalwaterzuiveringsterrein in Noordwijkerhout	
Collegevergadering	06-12-2016	
VV-vergadering	VV: 01-02-2017	
Portefeuillehouder	G.J. Doornbos	
Corsanummer	16.102679	
BABS id	5223	
Bijlagen		

(concept) De verenigde vergadering

besluit:

1. Te verkopen het voormalige afvalwaterzuiveringsterrein in Noordwijkerhout tegen een koopsom ad € 622.266,00 (kosten koper), een en ander zoals nader uitgewerkt in onderhavige besluitnota;
2. De netto verkoopopbrengst, na het verrekenen van de boekwaarde ad € 133.701,33, ten gunste van het exploitatieresultaat van 2016 te brengen.

VV-besluitnota

De verenigde vergadering

besluit:

1. Te verkopen het voormalige afvalwaterzuiveringsterrein in Noordwijkerhout tegen een koopsom ad € 622.266,00 (kosten koper), een en ander zoals nader uitgewerkt in onderhavige besluitnota;
2. De netto verkoopopbrengst, na het verrekenen van de boekwaarde ad € 133.701,33, ten gunste van het exploitatieresultaat van 2016 te brengen.

Context

1. De afvalwaterzuiveringinstallatie op het terrein in Noordwijkerhout is buiten gebruik gesteld en de opstallen zijn geamoveerd. Het terrein is niet meer voor de dienst nodig. Deze grond kan in het kader van het verkoopbeleid worden verkocht tegen een marktconforme prijs. De gemeente Noordwijkerhout had het eerste recht van koop, maar dit is inmiddels verlopen. Na hernieuwde belangstelling vanuit de gemeente is overeenstemming bereikt inzake verkoop van het terrein.
De waarde van het terrein is getaxeerd door een extern en bij Rijnland bekend taxatiebureau. Bij de waardering is uitgegaan van het voorgenomen gebruik door de gemeente van realisatie van een stallingsruimte voor vrachtwagens met een oppervlakte van 4.000 m², waarbij een gedeelte ter grootte van 500 m² wordt bebouwd met een opslagloods. Het resterende deel zal worden gebruikt als opslagterrein.
De waarde van het perceel is getaxeerd op € 626.000,00 (kosten koper).
2. Conform de verkoopafspraken worden de taxatie- en inmeetkosten ad € 3.734,00 verrekend met de getaxeerde waarde, waardoor de netto koopsom € 622.266,00 ontstaat.

Argumenten

1.1 De afvalwaterzuivering op het terrein in Noordwijkerhout is buiten gebruik gesteld
Het afvalwater wordt nu via een nieuw gemaal naar de awzi in Zwanenburg gepompt, waar het afvalwater verwerkt wordt. Dit gemaal is op een naastgelegen perceel gerealiseerd en heeft een eigen toegang.

1.2 Het afstoten van grond is conform beleid

Rijnland heeft het beleid grond af te stoten tegen een marktconforme prijs indien deze grond niet meer nodig is voor de waterstaatkundige taken van Rijnland.

2.1 De boekwaarde van het terrein bedraagt € 133.701,33

De verkoopopbrengst is € 622.266,00 en de boekwaarde van het terrein bedraagt € 133.701,33. Er wordt daarmee een boekwinst behaald van € 488.564,67. Deze boekwinst wordt ten gunste van het exploitatieresultaat van 2016 gebracht.

Risico's***2.1 Na verkoop vindt een bestemmingswijziging plaats***

Indien de gemeente na aankoop zou besluiten tot een wijziging van bestemming, zou hierdoor de grondwaarde hoger kunnen worden dan de oorspronkelijke verkoopwaarde. Rijnland wenst bij een dergelijke situatie mee te delen in een percentage van deze eventuele meerwaarde.

De eerste vijf jaar na verkoop door Rijnland wordt de te verrekenen meerwaarde jaarlijks met 10% verlaagd naar 50%. Daarna wordt de te verrekenen meerwaarde voor een periode van 10 jaar jaarlijks met 5% verlaagd, zodat 15 jaar na de verkoop het antispeculatiebeding vervalt.

Dit is een gangbaar en door Rijnland vaker toegepast antispeculatiebeding.

(concept) VV-besluit

De verenigde vergadering van het Hoogheemraadschap van Rijnland,
gelezen het voorstel van dijkgraaf en hoogheemraden van 06-12-2016, kenmerk
16.102679,

,

besluit:

1. Te verkopen het voormalige afvalwaterzuiveringsterrein in Noordwijkerhout tegen een koopsom ad € 622.266,00 (kosten koper), een en ander zoals nader uitgewerkt in onderhavige besluitnota;
2. De netto verkoopopbrengst, na het verrekenen van de boekwaarde ad € 133.701,33, ten gunste van het exploitatieresultaat van 2016 te brengen.

Leiden, 01-02-2017.

De verenigde vergadering,

G.J. Doornbos
dijkgraaf

C.M. van de Wiel
secretaris

VV - commissie Bestuur, Organisatie en Dienstverlening

Aard Voorstel	VV-Besluitnota	
Vergaderdatum	18-01-2017	Agendapuntnummer 5.e.
Onderwerp	Vastgoedbeheersysteem	
Collegevergadering	20-12-2016	
VV-vergadering	VV: 01-02-2017	
Portefeuillehouder	G.J. Doornbos	
Corsanummer	16.108754	
BABS id	5351	
Bijlagen		

(concept) De verenigde vergadering

besluit:

1. Gezamenlijk met het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard een applicatie voor vastgoedbeheer aan te schaffen en te implementeren.
2. Hiervoor een uitvoeringskrediet van € 300.000,- ter beschikking te stellen

VV-besluitnota

De verenigde vergadering

besluit:

1. Gezamenlijk met het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard een applicatie voor vastgoedbeheer aan te schaffen en te implementeren.
2. Hiervoor een uitvoeringskrediet van € 300.000,- ter beschikking te stellen.

Context

Rijnland en Schieland en de Krimpenerwaard hebben vastgoed in bezit ter waarde van ruim € 250 miljoen. Beide organisaties maken gebruik van 2 verschillende (automatiserings)applicaties voor het beheer van dat vastgoed. Beide applicaties zijn sterk verouderd. Het vastgoedbeheer kan daardoor niet meer effectief en efficiënt worden gedaan. Voor Schieland en de Krimpenerwaard is de bedrijfszekerheid zelfs in het geding.

In het licht van de samenwerking op het gebied van I&A kiezen Rijnland en Schieland en de Krimpenerwaard voor de aanschaf van dezelfde nieuwe applicatie. Dat maakt ook een intensievere samenwerking in de toekomst mogelijk op het gebied van vastgoedbeheer. Het programma van eisen en wensen is inmiddels al gezamenlijk opgesteld. Dit programma komt overeen met de vereisten die andere waterschappen stellen. Een analyse heeft uitgewezen dat de nu bij beide waterschappen toegepaste applicaties niet in deze eisen en wensen kunnen voorzien.

In de beeldvormende VV van Rijnland van mei 2016 is deze aanschaf, waardoor het vastgoed professioneel, compleet en duurzaam kan worden beheerd, reeds aangekondigd.

Deze investering maakt onderdeel uit van de raming 'I&A samenwerking met HHSK'. Deze raming is opgenomen in de Programmabegroting 2017. De uit het krediet voortvloeiende exploitatiekosten voor Rijnland komen voor 45% ten laste van de taak watersysteembeheer en voor 55% ten laste van de taak zuiveringsbeheer. De consequenties voor de belastingtarieven bedragen minder dan 0,5% van de tarieven 2017.

Argumenten

1.1 Efficiëntie gaat omhoog

Met de aanschaf van een nieuwe applicatie wordt volledig aangesloten op de in gebruik zijnde ict-systemen. Inzicht in en uitwisseling van gegevens verbetert daardoor aanzienlijk. Ook hoeven gegevens daardoor maar éénmaal te worden ingevoerd. Vanuit de nieuwe applicatie kunnen alle vastgoedtransacties worden uitgevoerd.

1.2 Bedrijfszekerheid verbetert

De betrouwbaarheid van het vastgoedbeheer gaat omhoog. Dat uit zich o.a. in behoud van gegevens, zorgvuldiger facturatie en minder verspilling van tijd en energie.

1.3 Betere service aan de burger

De gegevens worden sneller bereikbaar. Ook het inzicht in die gegevens verbetert sterk. Daardoor zal de dienstverlening aan de burger verbeteren.

1.4 De nieuwe oplossing is toekomstgericht

Er wordt een applicatie aangeschaft die zich al heeft bewezen bij andere overheden. Ondersteuning door de leverancier en doorontwikkeling worden via een onderhoudscontract zeker gesteld.

Risico's

1.1 Koppelingen

De applicatie voor vastgoedbeheer wordt gekoppeld aan 2 andere systemen. De ervaring leert dat daarbij complicaties kunnen optreden; die werken kostenverhogend. Ervaringen van elders zijn in de raming verwerkt.

1.2 Aanbesteding valt tegen

De markt voor levering en implementatie van een dergelijk systeem is klein. Dat verhoogt het risico op een tegenvallende aanbesteding. De raming is wel mede gebaseerd op de kosten die elders zijn gemaakt.

1.3 De risico's zijn verwerkt in het krediet

Door het optreden van risico's kunnen de kosten oplopen. Door het opstellen van een (deterministische) SSK-raming, waarin een risicoreservering is opgenomen, wordt dit risico beheerst. Hierbij wordt uitgegaan van de mediaan (P50) met een voor deze fase gebruikelijke bandbreedte van 20%.

Dat wil zeggen:

- de kans op een over- of onderschrijding is 50%;
- de spreiding in de raming is $\pm 15\%$.

(concept) VV-besluit

De verenigde vergadering van het Hoogheemraadschap van Rijnland,
gelezen het voorstel van dijkgraaf en hoogheemraden van 20-12-2016, kenmerk
16.108754,
en gelet op artikel 99 van de Waterschapswet,

besluit:

1. Gezamenlijk met het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard een applicatie voor vastgoedbeheer aan te schaffen en te implementeren.
2. Hiervoor een uitvoeringskrediet van € 300.000,- ter beschikking te stellen

Leiden, 01-02-2017.

De verenigde vergadering,

G.J. Doornbos
dijkgraaf

C.M. van de Wiel
secretaris

VV - commissie Bestuur, Organisatie en Dienstverlening

Aard Voorstel	VV-Besluitnota	
Vergaderdatum	18-01-2017	Agendapuntnummer 5.f.
Onderwerp	Wijziging verslaglegging VV-commissies en VV	
Collegevergadering	06-12-2016	
VV-vergadering	VV: 01-02-2017	
Portefeuillehouder	G.J. Doornbos	
Corsanummer	16.090251	
BABS id	4924	
Bijlagen		

(concept) De verenigde vergadering

Besluit om de verslaglegging van vergaderingen van de commissies van de verenigde vergadering en de verenigde vergadering zelf te beperken tot een beknopte besluiten- en actielijst en voor een compleet en woordelijke weergave van het besprokene te verwijzen naar de digitale audio-opnamens van Notubiz, zoals gepubliceerd op de website www.rijnland.net.

VV-besluitnota

De verenigde vergadering

besluit:

1. om de verslaglegging van de commissies van de verenigde vergadering en de verenigde vergadering zelf te beperken tot een beknopte besluiten- en actielijst en voor een compleet en woordelijke weergave van het besprokene te verwijzen naar de digitale audio-opnames van Notubiz, zoals gepubliceerd op de website www.rijnland.net.

Context

Met het aantreden van de huidige verenigde vergadering is tevens werk gemaakt van het verder digitaliseren en moderniseren van de stukkenstroom. Met de invoering van ibabs en het verstrekken van tablets aan alle bestuursleden is een papierloze werkomgeving gerealiseerd. Recent is besloten om de vergaderingen van de commissies en de verenigde vergadering op te nemen en live uit te zenden via internet (audio-webcasting). Dat blijkt goed te werken en daarmee is de vraag aan de orde of de reguliere verslaglegging kan worden beperkt tot een beknopte besluiten- en actielijst.

Tot nu toe wordt een uitgebreid samenvattend verslag gemaakt, uitbesteed aan het gespecialiseerde notulistenbureau Vi.a.vi. Zo'n verslag kan vanaf nu worden beperkt tot een beknopte actie- en besluitenlijst.

Argumenten

1.1 De introductie van audio-webcasting maakt uitgebreide verslaglegging overbodig

Met het introduceren van audio-webcasting wordt de letterlijke inhoud van de vergadering opgenomen en is na afloop altijd af te luisteren via de website. Daarmee volstaat een beknopte besluiten- en actielijst en kan op de kosten voor verslaglegging worden bespaard. De audio-webcasting is overigens ingevoerd met een ander belangrijk doel en dat is om iedereen mee te kunnen laten luisteren op afstand en daarmee de mogelijkheid voor externe belanghebbenden te bieden om de vergadering 'live' te volgen als onderdeel van een meer op de omgeving gerichte bestuurscultuur.

1.2 Door beperking tot een actie- en besluitenlijst wordt op kosten bespaard

In totaal wordt aan de verslaglegging jaarlijks ca. €18.000,- besteed. Dat is afhankelijk van de lengte van de feitelijke vergaderingen, aangezien het contract per vergaderuur is aangegaan. Met de audio-webcasting, die om andere redenen dan de beperking van de verslaglegging is ingevoerd, is jaarlijks maximaal € 9.000,- gemoeid, m.u.v. het eerste jaar (basis-installatie: het eerste jaar komt totaal op € 14.800,-). Dat is aanzienlijk minder dan de huidige verslagleggingskosten. Wel moet iets extra aan interne uren worden gerekend, aangezien de besluiten en actielijst dan door de bestuursadviseurs wordt opgesteld, maar dat blijft aanzienlijk lager in kosten.

Het contract is een jaarcontract dat voor vier opeenvolgende jaren is aangegaan vanaf 15 april 2014 en ieder jaar eenzijdig door de Opdrachtgever (Rijnland) verlengd moet worden. Daarmee kan het contract dus ook op 15 april 2017 aflopen.

1.3 Vergelijking met andere organisaties leert dat besluitenlijsten prima werken

Uit contacten met AGV, gemeente Hollands Kroon, gemeente Utrecht, wetterskip Fryslan en Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard blijkt dat ook daar gewerkt wordt met meer beknopte besluitenlijsten dan de uitgebreide verslagen van Rijnland.

Een voorbeeld is te zien bij een besluitenlijst van een VV-cie van HHSK:

https://hhsk.waterschapsinformatie.nl/document/3835144/1/HHSK_cie_AZM_020602_besluitenlijst_versie_20160616

Risico's***1.1 De besluiten- en actielijst is een document en staat dan relatief apart van de geluidsopname van de gehele vergadering***

In de meeste gevallen zal wellicht alleen de actie- en besluitenlijst gelezen worden door de leden van de verenigde vergadering en niet de geluidsopnames opnieuw afgeluisterd. Dat kan echter wel en vaak zal ook nu het verslag gelezen worden met als doel om na te gaan of de inbreng goed is verwoord. Dat wordt met de audio-webcasting nog verbeterd.

Het aspect archivering is eveneens goed belegd, één en ander in afstemming met de archivaris van Rijnland. Hiermee is de blijvende beschikbaarheid van de opnames en besluitenlijsten geborgd en voldoet het aan de Archiefwet. Dit aspect is ook genoemd in de VV TKN memo Verantwoording informatie- en archiefbeheer (verstuurd op 24 november 2016 en zichtbaar op Ibabs: 'Overzichten/VV-t.k. memo's VV'.

(concept) VV-besluit

De verenigde vergadering van het Hoogheemraadschap van Rijnland,
gelezen het voorstel van dijkgraaf en hoogheemraden van 06-12-2016, kenmerk
16.090251,

,

Besluit om de verslaglegging van vergaderingen van de commissies van de verenigde vergadering en de verenigde vergadering zelf te beperken tot een beknopte besluiten- en actielijst en voor een compleet en woordelijke weergave van het besprokene te verwijzen naar de digitale audio-opnamens van Notubiz, zoals gepubliceerd op de website www.rijnland.net.

Leiden, 01-02-2017.

De verenigde vergadering,

G.J. Doornbos
dijkgraaf

C.M. van de Wiel
secretaris

